BONDIA® ARUBA

Diasabra 27 di September 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Dia di Turismo pa...
Celebra logro, y menaza...?

Pagina 5

ATA ta marca Dia Mundial di Turismo comprometi pa un turismo responsabel y regenerativo



Pagina 2

- **Jayburtt Dijkhoff a entrega rappel na Parlamento** Pagina 3
- **Aruban Warriors ta plania stand-off pa defende acceso publico na beach** Pagina 4
- **Autoridadnan Hulandes ta aresta dos hoben sospechoso di spionahe pa Rusia** Pagina 8

Comunidad local a despedi di Robert JeanD'or cu un parada



Pagina 13



Netanyahu ta bisa cu Israel 'mester caba e trabao' contra Hamas

Pagina 24



Disturbio di derecha extremo na Den Haag a causa 55.000 euro di daño na parlamento

Pagina 8

THE CASINO AT
THE RITZ-CARLTON
ARUBA
BONUS
CELEBRATION
EARN $25 IN SLOT CREDIT EVERY SATURDAY IN
SEPTEMBER FOR EVERY 75 POINTS EARNED ALL DAY

Aruba Tourism Authority ta marca Dia Mundial di Turismo comprometi pa un turismo responsabel y regenerativo

Ta ripiti e yamada di A.T.A.: A comparti accionnan tuma y ta pidi atencion colectivo



Aruba Tourism Authority (A.T.A.), dirigi pa CEO Ronella Croes, a marca Dia Mundial di Turismo 2025 cu un yamada poderoso pa accion colectivo y sostenibel pa salvaguardia e futuro di Aruba como un destinacion turistico lider. Papiando na e Conferencia di Dia Mundial di Turismo, Ronella Croes a enfatisa cu mientras cu e industria di turismo di Aruba ta prospera, crecemento sin control por afecta e ambiente natural, cultura y calidad di bida di e habitantenan di nos isla.

"Turismo no ta djis tocante cifra, e ta tocante balansa, vision y responsabilidad", Croes a bisa. "Renuncia na turismo no ta un opcion. Pero tampoco ta sigui riba un caminda cu ta perhudica nos medio ambiente y nos hendenan. E contesta ta transformacion, accionnan colectivo y sostenibel cu ta sigura un miho futuro pa Aruba."

Sostenibilidad y strategia na e nucleo

Ronella Croes a destaca e lansamento di e Multi-Annual Corporate Strategy (2025–2035) di A.T.A., cu ta cambia di enfoke for di yegada ("arrivals") puro pa un strategia di reemplaso, atrayendo mas huesped di balor halto y di mesun pensamento mientras ta stabilisa e cantidad di bishitante en general. Pa aña 2026, A.T.A. a fiha un meta di crecemento di 3% pa entradanan di turismo, cu yegada di estadia stayover stabil na +1%, priorisando bou di e +1% diversificacion a traves di Latino America (+9%) y Europa (+6%) y un Merca stabil. Tambe a ilustra cu e plan Turismo 2030 tambe ta disponibel y tin accionan concreto pa diferente actor pa e periodo di 2025 – 2030.

E CEO tambe a señala e nificacion di e Memorandum di Understanding di siman pasa entre Gobierno di Aruba, A.T.A., AHATA, Association of Realtors, Vacation Rental Professionals of Aruba, Aruba Ports Authority N.V. y Aruba Airport Authority N.V., reenforsando un responsabilidad comparti pa desaroyo sostenibel.

Turismo responsabel: Un mandato global

Investigacion nobo realisa dor di A.T.A. a base di un encuesta cu 7.000 biahero rond mundo a revela cu:
96% ta kere cu turismo responsabel ta esencial.
74% ta reconoce cu destinacionnan manera Aruba ta core riesgo di cambio di clima.
73% di biaheronan kier haci un impacto positivo mientras nan ta biaha, pero solamente 23% ta sinti nan mes guia riba con pa haci esaki.

"E resultadonan aki ta cla," Ronella Croes a expresa. El a continua bisando cu: "Turismo responsabel ya no ta algo exclusivo mas, e ta e norma nobo. Biaheronan ta spera di eleva destinacionnan, no djis bishita nan. Aruba mester lidera e cambio aki."

Innovacion, comunidad y construccion di nacion

Ronella Croes a amplia riba e campaña di A.T.A. "Aruba Effect" y con esaki a evoluciona. Manera informa na 2024e mensahe di Protect It pa curasha e bishitantenan pa salvaguardia fauna, cultura y manera di biba bou di e lema: "Ora bo stima Aruba, E ta stima bo bek." ta activo awor! Comunicacion global di Aruba a cambia!

Como parti di stimula turismo responsabel, hopi atencion ta bai na nos isla, nos desaroyo aki na cas mes! A.T.A. ta activo den hopi proyecto y ta den colaboracion cu varios stakeholders. Por ehempel A.T.A. ta trahando cu partnernan manera CEDE Aruba, ACF, GCF, EPI, EPB, AHSF, AEF, UoA, Stimami Sterilisami y hopi mas. Ta financia y traha hunto riba programanan cu ta mehora nos barrionan, desaroyo di hubentud, atendiendo e asuntonan central di calidad di bida pa residentenan. A.T.A. ta boga, asisti, facilita y ta cera acuerdonan strategico cu ta mehora nos nacion. Enfoke special ta bai riba educacion, cultura, naturalesa, seguridad y innovacion.

Mirando padilanti

Segun cu Aruba ta sigui balansa su demanda mundial fuerte cu metanan di sostenibilidad, Ronella Croes a reafirma e compromiso di A.T.A. cu transparencia, innovacion y resiliencia: "Nos no ta perfecto, pero nos ta comprometi y semper evolucionando. Cada escogencia cu nos haci awe ta forma e Aruba cu nos ta laga pa mañan. Ban haci'e extraordinario."



marea.aruba
MAREA
Latin Beats
BRUNCH
• TURN UP THE FLAVOR, FEEL THE RHYTHM •
SEPTEMBER 27 | 11AM - 3PM
CARIBBEAN FUSION LIVE ACTION STATIONS
JOIA BY IBEROSTAR
Reservation number: 699-9317
ALL YOU CAN EAT $79 ONE PLATE AT A TIME
ADD ALL YOU CAN DRINK MOJITOS
$35 PER PERSON

Jayburtt Dijkhoff entrega rappel na Parlamento pidiendo investigacion profundo riba maneho di salud publico

Ayera mainta dilanti entrada di Parlamento di Aruba, Jayburtt Dijkhoff, presidente di Fundacion SIKI a entrega un carta di rappel na vice-presidente di Parlamento, Muzanin Wever (Futuro). Entrega di e rappel aki ta relaciona cu e denuncia publico cu Dijkhoff a haci algun siman atras contra Minister di Salud, Mervin Wyatt-Ras (AVP).



Dijkhoff a splica cu e motibo cu el a haci entrega di e carta aki ta pasobra despues cu el a haci e denuncia publico contra minister Wyatt-Ras algun siman atras, segun ley, e minister tin tres siman pa duna un contesta pa asina pueblo tambe por mira si e ta cumpli cu transparencia y trece na cla preguntanan clave tocante e maneho di salud publico.

Ayera tabata deadline di e tres simannan aki. Dijkhoff a sigui splica cu el a haci su investigacion y desde 8 di september cu el a tuma contacto cu BID, e minister tin e carta den su poder, pero no a haci mucho pa por duna un contesta. "Ni maske kico e haci awe, e no lo bay cumpli cu e deadline di 4:30. Y asina practicamente nos por bisa cu e ta un hecho palpabel cu minister ta den incumplimento di ley entrante awe," el a remarca ayera durante su conferencia di prensa.

El a enfatisa cu e hecho aki ta un señal grave pa e democracia di pais Aruba y pa estado di derecho. "Ki señal esaki ta duna pa pueblo cu minister no ta ni cumpli cu e minimo cu ley ta prescribi? P'esey mi ta entrega un rappel tambe na Parlamento di Aruba pa puntra Parlamento kico ta nan opinion tocante e situacion aki, si esaki ta aceptabel conforme nan tarea di controla gobierno y ki señal esaki ta duna pa pueblo, mirando cu si ni un minister ta cumpli cu e normanan di transparencia, basicamente nos ta bisando cu corupcion ta hogando nos dushi pais Aruba," el a agrega.

Dijkshoff a indica cu el a entrega e carta a base di Constitucion articulo 1.16 cu ta bisa cu tur ciudadano tin e derecho fundamental di entrega un carta na Parlamento. Alabes el a pidi Parlamento pa duna un contesta riba e rappel mas tarda dia 15 di october pa asina "pueblo henter wak si ainda democracia ta biba den e murayanan di Parlamento."

Ademas di entrega e carta na Parlamento di Aruba, Dijkhoff ta bay entrega un LAR verzoek pa cuminsa cana e caminda legal. El a enfatisa cu esey no ta absolve Parlamento di duna un contesta riba su carta.

"E punto ta cu mi ta cana mi caminda legal pa asina mustra cu un hende por haci un diferencia na pais Aruba. Nos ta bibando den un sistema di tirania silencioso, nos a hereda un pensamento colonialista cu nos no por haci nada, cultura di miedo. A yega tempo pa nos cuminsa papia abiertamente riba e cosnan aki. Si esaki no ta canando bon, nos tin cu papia abiertamente tambe dicon e no ta canando bon, dicon Parlamento no ta haciendo su trabao, dicon minister no ta cumpliendo cu ley. Esaki no ta cuestion di Jayburtt Dijkhof, esaki ta cuestion di nos tur," el a enfatisa.

Di su banda, vice-presidente di Parlamento, Muzanin Wever (Futuro) a ratifica cu na Aruba ta biba den un estado di derecho y tur ciudadano por entrega carta na Parlamento.

Tocante kico lo pasa cu e carta aki, el a splica cu primeramente mester lesa e carta y wak ki proceso e ta bay cana. Ademas el a indica cu mirando cu carta ta un rappel, mester bay follow up tambe kico a pasa cu e prome carta cu e ciudadano a entrega.

Wever a indica cu den e carta ta bin dilanti un peticion pa eherce un recht van enquête. Pa esaki por tuma luga, el a splica, e mester ta un decision cu henter Parlamento tin cu tuma, pues e ora e tin cu ser treci dilanti na tur e miembronan.

El a splica cu Parlamento mester wak si e caso aki tin e merito pa bay asina leu pasobra Parlamento tin otro derechonan manera derecho di haci pregunta na minister, derecho di interpela cu minister y prome cu un recht van enquête Parlamento mester verifica si e otro pasonan ta bin prome.

Pa loke ta e fecha deadline cu Dijkhoff a pidi pa haya contesta, Wever a splica cu manera ta conoci tin un delegacion basta grandi afo actualmente. Na momento cu full e grupo yega mester dicidi kico ta bira e fecha realmente pa duna contesta.

Pa loke ta e carta mes cu ciudadano Jayburtt Dijkhoff a entrega na Parlamento di Aruba, den esaki e ta haci apelacion urgente pa Parlamento eherce su derecho di investigacion y haci un investigacion profundo riba e maneho di Salubridad Publico.

Den e carta Dijkhoff ta remarca cu dia 8 di september 2025 el a entrega un peticion pa un investigacion preliminar (LOB) na Minister di Salubridad Publico, pidiendo e divulgacion di documentonan di politica pa loke ta trata e acercamento di conflicto di interes y corupcion, of – si e documentonan aki no ta existi – pa splica nan ausencia.

Minister Wyatt-Ras a reacciona a traves di un video riba e peticion di Dijkhoff. Segun Dijkhoff den su reaccion minister a scoge pa desacredit'e publicamente y anuncia un investigacion contra su persona.

"Un Minister mester, mas cu tur cos, actua cu integridad. Integridad ta nifica honestidad, transparencia y cuido debido. Lo contrario ta un minister cu ta comunica opaco, ta defende su mes politicamente cu e recursonan di publico, y ta ataca e mensahero en bes di tuma e mensahe na serio," Dijkhoff a remarca den su carta.

El a señala cu ley ta prohibi un minister di papia publicamente tocante disputanan laboral y pa medio di su accionnan, segun Dijkhoff, e mandatario a viola e ley (LMA), a kibra e principionan di bon gobernacion y a abusa di su poder.

El a lamenta cu en bes di acudi na dialogo, e Minister a opta pa medidanan duro y a manda Dijkhoff cas mesora, y a neng'e acceso na edificio, sistema, y coleganan. "Tur esaki tabata basa riba un post di Facebook cu facilmente por a ser resolvi pa medio di un combersacion of un acuerdo temporal. Esaki no ta un ehempel di transparencia of integridad, sino di burocracia y abuso di poder na e nivelnan mas halto," el a expresa.

Dijkhoff a splica den e carta cu desde 2018 el a traha pa mehora cuido medico na Aruba. El a contribui na lantamento di Instituto di Calidad, AruBIG, y Conseho di Calidad. El a remarca cu su esfuersonan a conduci na proteccion di pashent, fortalece proteccion di titulo, y a promove transparencia den gobernacion. "Mi historia ta limpi y verificabel," el a subraya.

El a sigui splica cu e nucleo di e asunto no ta e, pero e funcionamento di democracia y estado di derecho. "Nos ta mira cu preguntanan di Parlamento regularmente ta keda sin contesta. Nos ta mira cu ciudadanonan cu ta ricibi cuido ta sufri y ta muri den silencio. Nos ta mira profesionalnan ta suprimi nan critica pa miedo di repercusion. E fundeshinan di bon gobernacion ta ser mina door di corupcion y abuso di poder," el a agrega.

Pro ultimo, den su carta Dijkhoff a haci apelacion urgente na presidente di Parlamento, Sr. Marloon Sneek (AVP) y miembronan di Parlamento pa eherce nan derecho di investigacion y pa haci un investigacion profundo riba e maneho di Servicio di Salubridad Publico.



BONDIA ARUBA

Segun propuesta di gobierno

Prome fase di proceso pa restructuracion di salario di maestro lo drenta na vigor 1 di januari 2026

Diahuebs atardi Sindicato di Maestro di Aruba (SIMAR) a reuni cu Minister di Enseñansa, Gerlien Croes, pa dialoga riba e topico cu tin atencion di henter e veld di enseñansa, e restructuracion di salario di maestronan.



Prome cu drenta e reunion cu e mandatario presidente di SIMAR, Angelique Quijada, a splica Bon Dia Aruba cu un di e puntonan cu nan lo enfasis riba dje ta cu nan a traha riba e documento caba y ta cla. Den e documento aki tin poni cu entrante 1 di januari 2025 e aumento di salario mester a bin na vigor.

“Esey ta un di e puntonan cu nos ta bay stress mas hopi pasobra e cos ki ta di 1990 cu no tabatin aumento di salario di maestro, pues e ta un periodo basta largo y nos kier un fecha pa e por bin na vigor,” el a remarca.

Quijada a indica tambe cu minister actual di enseñansa a tene reunion cu e sindicato dia 15 di mei y e mandatario a informa cu manera cu nan a drenta den gobierno a cuminsa traha di biaha riba e aumento di salario di maestro, cual ta seis luna pasa, y segun Quijada esey ta tempo suficiente pa por tin algo cla caba pa bin na vigor.

Bon Dia Aruba a combersa cu Quijada ayera tardi tambe tocante con e reunion mes a bay. El a splica cu locual minister Croes a presenta na e sindicato ta cu nan a cuminsa cu e prome fase di e proceso di e restructuracion salarial, cual ta e gelijktrekking (igualacion).

El a sigui splica cu pa varios aña tin un diferencia grandi entre maestronan di kleuter y basis school cu maestronan di voortgezet onderwijs, pa loke ta trata salario y igualacion di e salarionan aki ta e prome fase cu lo ser implementa.

Quijada a indica cu e igualacion ta bay tuma luga den tres aña. E prome aumento ta bay ta na 2026, na 2027 nan lo ricibi e di dos aumento y e ultimo aumento ta na 2028.

El a indica tambe cu parti di e prome fase ta cu tur e maestronan cu ta den schaal 13ta bay schuif pa schaal 34 y tur e otro maestronan di tur e schaalnan lo ricibi un aumento di 3.49% den nan salario.

Pa loke ta trata elimina criterionan di edad vincula na salario, Quijada a splica cu pa aworaki den e prome fase nan no ta bay cambia e edad, pero minister Croes a indica si na e sindicato cu nan ta bay cambi’e den un siguiente fase, pero no tabatin nada concreto ainda formula.

“Nos no a haya un splicacion kico precies e ta bay ta, nan simplemente a duna informacion cu nan ta bay simplifica e tanto schaalnan, pasobra aworaki tin 45 schaal y e ta bay bira entre cinco cu seis schaal. Nan ta bay adapta salario di e klasassistent, e maestro, directornan y nan lo bay los di edad y nan a pone acopla na beloningsbeleid. Dus si bo haci un curso bo lo por ser compensa pa esey den forma di placa. Tur eseynan ta bin den fase dos,” el a indica.

Despues di reunion cu minister Croes, SIMAR a reuni cu su miembronan. El a splica cu locual e miembronan a trece dilanti ta cu door cu ya nan a firma un documento cu e gobierno anterior cu tabata bisa cu e aumento lo a pasa entrante 1 di januari 2025 y den caso cu no a logra e fecha ey, e documento tambe tabata bisa cu na momento cu e drenta na vigor e lo bin cu forsa retroactivo.

“Esey ta locual nos miembronan kier pa nos trece dilanti na minister. Cu nos kier e, pero kier e cu forsa retroactivo. Esey y pa tene cuenta tambe cu si e bay cu forsa retroactivo, tin maestronan cu a baha cu pensioen e aña aki. Por ehempel si nan a baha cu pensioen na april, y si haya e aumento 1 di januari 2025, wak si tin e posibilidad cu nan por haya sikiera, di januari pa april, e aumento ey,” el a agrega.

Otro punto cu Quijada a menciona e miembronan di e sindicato a trece dilanti ta pa wak e diferencia cu tin den e salarionan entre e docentenan cu ta traha na EPB aworaki y e docentenan cu ta traha na EPI, mirando cu EPB a cambia pa un scol MBO awor y EPI ta un scol MBO, y pa eynan tambe bin e igualacion.

Segun e propuesta di gobierno, e prome fase di e proceso di restructuracion di salario di maestro lo drenta na vigor pa 1 di januari 2026.

Aruban Warriors ta plania stand-off pa defende acceso publico na beach na Spaans Lagoen Weg

Recientemente a traves di plataforma TikTok, presidente di Aruban Warriors – Movimento Indigena Arubano, Helena Croes, a trece dilanti un situacion cu a causa disgusto pa e organisacion y localnan di e area di Spaans Lagoen Weg. Den un video comparti por observa cu tin persona, den e caso aki segun a ser indica den e video Hulandes, a cera e beach eynan pa otro hende no haci uso di dje.



Un ciudadano, kende ta tras di e camara filmando, a expresa cu como un persona cu a crece den area di Pos Chikito simplemente no por acepta esaki. “Nos di Pos Chikito cu a lanta semper ‘kinan, anto bo ta bisa cu esaki ta di mas,” el a remarca.

Di su banda, Croes di Aruban Warriors a expresa su opinion indicando cu esaki ta algo cu ta tumando luga pa basta tempo caba, no ta algo di awor. El a splica cu tur e casnan cu ta den e bisindario ey ta cera e beach y cu antes nan tabata usa piedra, pero awor ta hacie cu palo.

Pa motibo di esaki, el a indica, e fundacion ta bay organisa un “stand-off” caminda Aruban Warriors ta bay yega Spaans Lagoen Weg, diadomingo pa 5:30 di atardi, pa demostra cu e beach ta di e localnan y no por simplemente cer’e. “Esaki ta nos luga, nan no por djis keda coy nos luga asina y e Arubianonan tur ta drumi y despues nan ta keha, ora cu no tin nada mas e ora nan ta keha,” el a remarca.

Di su banda, e ciudadano cu ta filma e video a indica cu e persona tin e luga, e beach, completamente cera y kier hasta impedi localnan di haci uso di e beach. “Nan tin e luga full cera, nos como Arubiano mes no ta e prioridad pa bin den e pida beach cu nan tin cera. Nan ta bisa nos cu nos no tin nada di haci na e luga. Ta nos isla, nos tin cu bringa pa algo, si no Aruba ta keda bay atras,” el a señala.



E topico aki ta uno cu pa basta tempo ta un tema di combersacion y na mas di un ocasion ciudadanonan a denuncia otro personanan cu kier a abusa y cera un parti di un beach y purba hacie priva.

Autoridadnan a actua, a yega di hasta duna boet y na varios ocasion a informa publicamente cu segun ley di Aruba, tur beach na Aruba ta publico y pues no por ser cera, ni privatisa niun beach. Tur persona tin derecho di haci uso di beachnan publico rond di e isla.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.



Editorial

Dia di Turismo pa...
Celebra logro, y menaza...?

Awe ta celebra Dia Internacional di Turismo. Como teritorio cu den e mundo aki ta esun mas dependiente di turismo, lo ta logico pa dedica atencion na esaki. Di un banda por recorda e desaroyo economico cu e isla aki a experimenta durante ultimo tres decada, cu a bira practicamente envidia di nos bisiñanan regional. Pero, e interogante simultaneo ta si nos no a bay demasiado leu den e desaroyo aki, y mescos hopi otro destino turistico superexitoso den pasado reciente, esaki ta converti su mes den su propio enemigo number uno, cu un fluho turistico no manehable.

Esaki ta mas importante ainda, en vista di e hecho cu e yamado pa 'turismo sostenible' ta e grito cu ta resona na tur parti di mundo, especialmente na e paisnan cu ta lidiando caba cu un turismo cu ta bayendo for di man. Tur siman practicamente nos por lesa di algun otro lugar, manera España, Hulanda, Italia, Grecia y varios mas pa nan bataya contra 'sobreturismo' tantoden yegada di turista 'stayover' como di crucero. Na e paisnan menciona no ta cuestion cu nan gobierno a bira consciente di e problema riba nan mes; tabatin un disgusto grandi bao di e propio poblacion cu ta obligando e gobiernonan ey pa tuma accion, cu e meta explicito di yega na e meta pronuncia di 'turismo sostenible'. Ningun pais tin como meta destrui nan sector turistico, pero nan ta consciente cu si no limita e fluho turistico te na proporcion manehable, anto e factor destructivo lo bin di padendi e sector mes. E turista mes ta cuminza fada di gasta nan placa den un lugar yena te na rand cu hende cu a bin pa pasa vacacion y no pa para den rij pa haya servicio.

Y na Aruba, kico nos ta haci, o mejor dicho: kico ta haci na nos nomber? Nos funcionarionan halto den e sector aki tabata rapido pa adapta na e gritonan di moda cu ta circula den exterior, y mescos otro forma di 'desaroyo sostenible' e variante di 'turismo sostenible' no ta falta. Esey ta un bon promer paso, pero kico ta sucediendo despues? Nos ta mira algun medida pa limita e cantidad di turista? No, ta parce cu e obhetivo ta yega na cualkier cantidad den futuro, pasobra casi nos no por detecta algun preocupacion cu e fluho actual di 1.200.000 turista 'stay over' pa aña. E propio gremio turistico a cuminza un modesto advertencia encuanto e bahada den grado di ocupacion di camber den sector hotelero, fruto di mas oferta di camber, cu tanto competidor nobo riba mercado, y un yegada no creciente di turista cu ta keda na hotel. Y cu e actual desaroyo economico na nos principal mercado, Estadonan Uni,no ta asina dificil pa supone cu tempo dificil por bin pa nos tambe.

Claro cu awor por argumenta cu e sector di 'Airbnb' ta creciendo fuertemente y ta garantiza cu por lo pronto no mester preocupa. Esey ta parce asina so, pasobra e peligro ta den un gobernacion cu no ta actua cu suficiente diligencia pa regulay controla e sector aki, cu consecuencia cu e crecemento pa loco aki ta un menaza pa e propio sector mes, unda esun cu ta conoci na autoridadnan so ta haya control y mester paga tur cos. Nos no ta pro un gobernacion cu ta cana stroba desaroyo economico cu regla innecesario, pero uno cu no ta asumi su tarea di regula fluho economico ta bira a lo largo un estorbo pa crecemento economico sano. Ademas, si nos por conclui di loke nos ta scucha y lesa, cu tur forza politico ta pro e lema di moda actual, esta e 'turismo sostenible', e siguiente pregunta lo ta: y kico por a mira te awe di accion riba e tereno aki? E contesta: simplemente nada. Esaki no ta conta solamente pa e medidanan den e sector di acomodacion turistico, sino tambe den e otro actividadnan relaciona na turismo, cu tin efecto grandi riba por ehemplo nos naturaleza y infrastructura. Y kico nos por mira? Cu e unico accion ta bin di pafor di gobierno, por ehemplo den caso di corte contra sobredesaroyo den areanan cu mester tabatin estricto proteccion gubernamental pero no tin, manera e caso di Isla di Oro, cu pa decadas ta falta e proteccion necesario, pa via di gobiernonan cu no ta mira nada otro cu mas placa drenta cu mas actividad turistico. Nos por mira tambe cu e crecemento ilimita di vivienda usa pa acomoda turista, y cu no ta disponible mas pa e propio poblacion, ademas cu no tin practicamente nada ta sucede riba tereno di vivienda popular, ta haci cu e poblacion, cu supuestamente mester 'celebra' e beneficio y bendicionnan di turismo, ta esun cu mester carga tur e efectonan negativo di e desaroyo exagera aki. Y ainda nos no a ni papia di e efecto negativo riba nos infrastructuracu desde hopi tempo caba ta mustra señal di sobrecarga, y cu e ciudadano individual no por resolve; ta pesey tin algo cu yama 'gobernacion'. Y pa colmo nos tin un crecemento fuerte di acomodacion turistico na caminda, cu su peso extra riba demanda di vivienda, entre otro. Y tur esaki tin como contesta: "Nos ta 'bezig', e contesta clasico di gobernacion cu no sa kico pa haci. E reaccion pesimo cu nos por anticipa, atrobe, ta cu "e hendenan ey ta contra turismo". Nada di esey; e supuesto 'enemigo' di turismo ta bin di paden. Esey mester ta e primordial punto di discusion awor.

LOTTO 5

Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki

Afl. 120.000,-

HUNGA AWO

sorteo ta awe nochi 7:45 pm

Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.

Lider di fraccion AVP, Jennifer Arends Reyes:

Tripartite ta consolida cooperacion interparlamentario entre Aruba, Corsou y Sint Maarten



Durante e bishita oficial di delegacion Parlamentario Arubano na Hulanda y lider di fraccion AVP, Jennifer Arends-Reyes, a comparti cu Aruba tabatin e distincion di fungi como anfitrion pa Corsou y St. Maarten. E sesionnan a transcuri den un esfera constructivo y di bon hermandad.

Segun Arends-Reyes, e reunionnan Tripartite ta un plataforma crucial pa fortalece lazo di cooperacion y pa amplia comprondemento mutuo entre e tres paisnan Caribense den Reino. El a enfatisa cu e dialogo sosteni a demostra cu, mas leu cu diferencia, tur pais ta comparti un meta comun: un Reino cu ta basa riba respet, igualdad y solidaridad.

Durante e encuentro a trata e discusion di acuerdo di disputa of geschillenregeling, caminda e tres paisnan a pone enfoke riba e situacion actual y e procedura cu Aruba, Corsou y Sint Maarten lo sigui hunto durante e tratamento di Rijkswet den Tweede Kamer.

Banda di esaki, tabata un tema central e intensificacion di cooperacion regional, den un momento caminda reto global y regional ta sigui pone presion riba nos comunidadnan. Otro punto importante tabata e cooperacion na nivel di comision, cu ta busca manera pa estrecha mas e colaboracion entre comisionnan parlamentario di tur tres pais.

Arends-Reyes a expresa su satisfaccion cu e reunionnan a trece un sentimento cla di unidad y determinacion pa sigui traha hunto. Den su palabra, awor mas cu nunca e voz Caribense mester wordo fortaleci den Reino, insistiendo riba un cooperacion cu ta basa riba igualdad real y respet mutuo.

Sra Arends-Reyes a conclui cu un nota di gradicimento na e coleganan di delegacionnan di Corsou y Sint Maarten pa nan participacion y disposicion pa traha hunto, y a destaca cu e Tripartite ta sigui sirbi como un paso fundamental pa consolida relacionnan interparlamentario den Reino.

FOR SALE

DICK'S MACHINE SHOP

MILLING MACHINES–GREAT FOR SCHOFFING HEADS

LATHE-FOR DRUMS/SHAFTS-BEARINGS

GRINDERS-ALL KINDS

HYDRAULIC HOSE MACHINE-LOADED WITH EXTRAS

MAKE YOUR OWN HOSES
TOO MUCH TO LIST

CALL FOR INFO
DICK PLANTE

267F POS CHIQUITO, ARUBA

593 - 7090

Inauguracion oficial di facilidad nobo pa Animal Control Department (ACD)

Ministerio di Salubridad Publico a inaugura oficialmente e facilidad nobo di Animal Control Department (ACD), un paso importante den direccion di un sistema di maneho y control di animalnan mas organisa, responsabel y sigur na Aruba.

ACD lo fungi como un centro di coordinacion y implementacion di regulacionnan relaciona cu bienestar y seguridad di animalnan. E facilidad nobo ta brinda mas capacidad pa traha cu eficiencia, pa salvaguardia salubridad publico y pa mantene orden den nos barionan.
Ademas di su rol den regulacion, ACD ta sigui dedica na orientacion y conscientisacion di comunidad riba cuido y propiedad responsabel di mascota.
Ministerio di Salubridad Publico ta expresa su gratitud na tur esnan cu a contribui na e logro importante aki.
Minister Wyatt-Ras a indica: "Hunto nos por construi un Aruba caminda ley, comunidad y respet pa animalnan ta bay man den man."



Tocante palabra nobo y cu tin raiz antiguo tambe...

Den nos articulo semanal tocante nos idioma nacional Papiamento, un biaha mas atencion pa palabra nobo cu ta keda drenta nos vocabulario. Esaki, manera den tur idioma, ta un proceso continuo, pero cu den e epoca moderno aki ta tumando lugar cu un velocidad hopi mas grandi. Esaki bao influencia di e medionan di comunicacion digital, cu ta trece e palabranan nobo o re-inventa pa un audiencia mundial dentro di un seconde.

Un bon ehemplo reciente di esaki ta e palabra 'narativa' cu a haya uso local despues cu den medionan den idioma Ingles, principalmente Mericano, a cuminza usa 'narrative' pa describi loke un persona ta conta, ta expresa. Esaki specialmente den caso di un cuento o storia cu ta keda ripiti continuamente den publicidad. Den publicidad na Merca den ultimo añanan, cu un gran cantidad di tema politico di controversia grandi, a surgi e uso di 'narrative' pa por ehemplo tema manera e acusacion cu ta migrante ta daña e pais, sin cu esun cu ta expresa esey ta pone ningun prueba. Den e sentido aki e palabra tin un contenido un poco negativo, expresando cierto duda. Por bisa cu na Papiamento esey tambe por ta e caso, ya cu e terminonan tradicional di nos pa esaki tambe tin e mesun contenido di duda, si loke e persona ta bisa ta berdad. Por ehemplo: "El a bin cu un storia ey pa mi, pero mi no sa kico pa kere." Igualmente nos sa usa pa esaki tambe un 'cuento'. Despues nos por ripara cu e 'cuento' a bira 'cuenta', loke en principio no ta corecto, pasobra cuenta, mescos na Spaño, tin otro significado, esta un cuenta den administracion financiero, un cuenta na banco, etc. Falta di conocimento di nos idioma ta base pa e tipo di cambio aki den uso di cierto palabra. Otro ehemplo di esaki ta e distincion entre 'suelo' y 'suela' cu pa hopi hende no ta parce relevante mas. Den nos idioma tabata existi un diferencia clave entre e palabranan aki, unda 'suelo' ta referi na tera, vloer, piso y otro descripcion di loke nos ta cana ariba. En cambio, 'suela' ta por ehemplo e parti abao di un sapato.

Den e caso di e palabra nobo aki den nos medionan di comunicacion nos ta mira tanto e version 'narativo' y 'narativa'. Ta un poco dificil dicidi cual di dos ta esun corecto, pero consulta cu idioma Spaño ta mustra nos cu en principio e sustantivo 'narrative' na Ingles ta e sustantivo 'narración' na Spaño. Sin embargo, y talvez bao di influencia di e 'narrative' ey, actualmente por mira uso di 'narrativa' como sustantivo y 'narrativo' keto bay como e adjetivo di 'narración'. Manera bisa anteriormente, na Aruba nos ta mira uso di ambos como sustantivo, equivalente di e 'narrative' di Ingles. Loke nos no ta mira ta un uso di por ehemplo 'narativo' como adhetivo, loke idioma Spaño si conoce.

Pero, 'narativo' o 'narativa' ta palabra existente den nos Vocabulario oficial, o por tin palabra di e mesun raiz eyden? No, pero esey no ta significa cu nos no conoce 'naracion' y 'narador' desde leu den nos pasado. Por ehemplo, nos conoce esaki na radio y television, sigur den relato 'en vivo' di deporte, unda tabata usa e terminonan aki, sigur den añanan 50 di siglo pasa caba. Tabata papia di: "Naracion di e partido aki (mas tanto di beisbol o futbol) ta na encargo di e conocido locutor...". Tambe tabata yama e locutor e 'narador' di e evento deportivo y den discusion entre fanatico tabata debati cual locutor tabata 'nara' e wega mihor. Esakinan tur ta palabra cu den e proximo revision di nos Vocabulario oficial mester por keda inclui, hunto cu esun nobo cu nos a caba di haya.
Pa finaliza, un 'side-step' chikito. Nos a usa caba e palabra 'relato' como sinonimo di 'naracion'. Otro sinonimo lo ta 'reporte' o reportahe' y esun cu ta haci esey ta e 'reportero'. Aki tambe nos por detecta cierto confusion unda e concepto Ingles 'related to' a haya e traduccion eroneo di 'relata na', mientras esaki ta na Papiamento e verbo 'relaciona'. Asina continuamente nos mester vigila pa no introduci palabra for di Ingles, cu via Spaño ya ta den nos idioma, pero cu un significado diferente.

Pakistan ta vacuna 9 miyon adolescente contra cancer cervical a pesar di critica online



(AP) - Pakistna a vacuna alrededor di 9 miyon adolescente femenino contra e virus cu ta causa cancer cervical, esaki como parti di un campaña nacional continuo cu a surpasa obstaculo den comienso causa pa criticonan online, e minister di Salud a anuncia diabierna.

E minister di Salud Mustafa Kamal a bisa cu e campaña cu a cuminsa dia 15 di september tin e meta di vacuna 13 miyon adolescente di entre 9 pa 14 aña contra e virus HPV, cual ta causa mayoria cancer cervical. El a bisa e programa te awo a logra 70% di su meta.

E programa a logra contra loke Kamal ta yama rumornan sin base cu algun mayor a plama, bisando cu e vacuna lo causa infertilidad. El a duna e vacuna na su propio yiu live riba escenario den un evento na Karachi e siman aki pa crea confiansa.

“Cu gracia di Dios, duna e vacuna na mi yiu muhe den publico tabatin un impacto grandi,” Kamal a bisa The Associated Press. “For di e di 5 dia di e campaña, e tasa di negacion a keda cay y aceptacion a aumenta na 70 pa 80% den algun distrito.”

Sinembargo, varios mayor te ainda tin duda.

“Mi a tende cu e vacunacion ta ser usa pa haci hende muhe infertil y reduci e poblacion di Musulmannan,” Ali Sheikh, mama di 2 na Karachi a bisa, e capital di e provincia Sindh. El a bisa cu rednan social ta “yen di e acusacionnan aki,” y cu el a ser conseha pa su familiarnan no permiti e empleadonan di salud vacuna su yiunan muhe.

Empleado di salud Shamim Anwar, di 52 ana, a bisa cu e trabao di provee e vacuna ta uno agotador. “E ta un trabao cu ta dificil. Hopi mayor ta nenga a causa di rumor y ta duda den laga nos vacuna nan yiunan,” el a bisa. “Tin biaha nos ta hasta lidia cu humiliacion, pero nos ta tolera esaki pa motibo cu nos mester cumpli e meta di vacunacion,” el a bisa, mientras e tabata bay di porta pa porta pa e campaña na Karachi.

Cancer cervical ta e tercer tipo di cancer mas comun entre muhenan Pakistani despues di cancer di pecho y cancer den ovario. Globalmente, e ta e di 4 mas comun. Cada aña, entre 18.000 pa 20.000 hende muhe na Pakistan ta fayece a causa di e malesa, segun autoridadnan di salud.



Expertonan a promove e campaña bao di e slogan “un vacuna lo haci e trabao!” Autoridadnan a crea centro di vacunacion y a desplega ekiponan na scolnan den henter e nacion pa yega na e cantidad di mucha muhe mas grandi posible.

Kamal a reconoce cu durante e prome dianan di e campana, negacion tabata hopi mas cu aceptacion, impulsa pa acusacionnan falso cu e vacuna ta un plan Occidental pa causa infertilidad.

Oficialnan ta bisa cu e vacuna, cual ta ofrece di manera gratuito, tipicamente solamente ta causa efectonan secundario menor.



E 13 miyon mucha muhenan cu ta e meta den e campanja inicial tabata den provincianan Punja y Sindh, y na Kashmir, ocupa pa Pakistan. E pais su plannan di expande e cobertura na areanan adicional pa 227, ta cu speransa cu lo elimina cancer cervical como un problema di salud publico pa aña 2030. E ta e di 149 pais cu a agrega e vacuna di HPV na su schedule di inmunisacion.

Schakel College
MAVO - HAVO - VWO

COLLEGA GEZOCHT
WIJ ZIJN OP ZOEK NAAR JOU!

- Heb jij echt oog voor de leerling?
- Ben je accuraat en ICT vaardig?
- Draai jij je hand niet om voor administratieve taken en invallessen?

In Aruba biedt het Schakel College voortgezet onderwijs aan voor vwo-havo-mavo. Wij zijn een TTO-school en bieden de leerlingen een sterke onderwijskundige basis (cognitief, sociaal, studievaardigheden) om door te groeien naar successvolle, betrokken volwassenen die hun weg weten te vinden in een snel veranderende wereld.

Per direct zijn wij op zoek naar een gedreven collega die zich samen met ons willen inzetten voor de toekomst van onze leerlingen.

ONDERWIJS - ONDERSTEUNER / ADMINISTRATIE

WAT BIEDEN WIJ?

- 25 uur partime 7:15 - 12:15
- Contract voor onbepaalde tijd (proeftijd van 2 maanden).
- Salariëring volgens de bezoldigingsregeling overheidspersoneel van het land Aruba.
- Aanvullende voorwaarden bij een eventuele emigratie worden tijdens de gesprekken besproken.

HEBBEN WIJ JOUW INTERESSE GEWEKT?
MAIL DAN JOUW MOTIVATIEBRIEF MET CV EN EEN KOPIE VAN (GEWAARMERKTE) DIPLOMA'S NAAR ONZE SCHOOLLEIDER LIZETTE MOERMAN VIA
SOLLICITATIE@SCHAKELARUBA.COM

Boegoeroei 7B, Aruba | +297 5871583 | www.college.schakelaruba.com

Autoridadnan Hulandes a aresta di dos hoben di 17 aña sospechoso di spionahe pa inteligencia Ruso

Autoridadnan Hulandes a aresta di dos mucha homber di 17 aña sospechoso di ehecuta spionahe pa un servicio di inteligencia Ruso, den loke oficial ta yama un "caso unico" na Hulanda, segun De Telegraaf a reporta.



Autoridadnan ta bisa cu e hobennan supuestamente a haci trabao di hack na Den Haag, canando un ruta pasa Europol, Eurojust, y embahada Canades cu un "wifi-sniffer," un aparato cu ta mapa red of intercepta dato. Segun reporte, a tuma contacto cu nan via Telegram.

E arestonan a sigui un tip di servicio di inteligencia Hulandes (AIVD) dialuna. Un di e hobennan ta keda den detencion pa 14 dia mas, mientras cu e otro ta bao di aresto domiciliario cu un monitor di pia electronico. Tur dos a ser presenta dilanti di un hues investigador diahuebs.

Tata di un sospechoso a describi e incursion: "Nos ta biba un bida trankilo, y diripiente ocho homber cu balaclava a drenta cas. Nan tabatin un ordo di buskeda y a core pa piso ariba. 'Spionahe,' un hende a bisa. 'Provee servicio na un poder stranhero.' Nos a ricibi masha tiki splicacion mas cu esey."

Experto ta bisa cu e caso ta serio bao di e leynan fortaleci di Hulanda contra interferencia di estado, castigabel cu te ocho aña di prison. Bart Schuurman, un investigador di interferencia Ruso, a yama esaki "un caso unico pa Hulanda." El a señala cu podernan stranhero hopi biaha ta usa "agentenan di un solo uso" via cuenta anonimo di Telegram, haciendo nan dificil pa haya.



Disturbio di derecha extremo na Den Haag a causa 55.000 euro di daño na parlamento

(NLTimes) – E daño na Binnenhof, e compleho historico na Den Haag unda Parlamento Hulandes ta situa, resultando di e disturbionan anti-inmigracion di diasabra, ta calcula na 55.000 euro, segun Ministerio di Vivienda y Ordenacion di teritorio a reporta. Varios bentana historico na Tweede Kamer a ser kibra.

E porta di entrada di e sitio di construccion ta asina gravemente daña cu e mester ser reemplasa. Adicionalmente, e heki temporal ta causa gasto extra. E Binnenhof actualmente ta pasando den renobacion extensivo, cu ta spera di keda cla te por lo menos 2030.

E daño na e compleho a sucede ora manifestantenan di derecha extremo a move den centro di Den Haag diasabra, despues cu un manifestacion na Malieveld a bay for di man. Bentana tambe a ser kibra na oficina di partido D66 cerca di dje.

Alcalde di Den Haag, Jan van Zanen a describi e eventonan despues como "no un manifestacion, sino disturbio intencional." Polis a keda bao di atake, y seis periodista a ser herida door di e manifestantenan.
Por lo menos 37 individuo a ser aresta. E prome di nan a ser procesa y sentencia diamars. Van Zanen a indica cu aresto adicional ta spera den e dianan binidero.

Autoridadnan na Den Haag no tabata spera cu e manifestacion lo sali for di man na e escala aki. "E informacion disponibel no a hiba nos na spera un situacion involucrando e escala y nivel extremo di violencia cu a sucede," Van Zanen a bisa.
Aunke e alcalde a agrega cu e ciudad tabata spera un "confrontacion violento" durante e manifestacion.

Como un precaucion, cuatro peloton di polis anti-disturbio, cañon di awa, y cabay y cacho di polis ya tabata desplega.

Van Zanen a describi e situacion como extremadamente peligroso, cu un riesgo halto di herida serio pa oficialnan, y a referi na dje como un "situacion di emergencia."

Regulador di consumidor Hulandes ta adverti contra benta fraudulento di bateria pa cas

Autoridad Hulandes pa Consumidornan y Mercado (ACM) ta adverti consumidornan tocante benta telefonico fraudulento di bateria pa cas door di e compania Opslagplan. E regulador a ricibi centenares di keho tocante e compania den e lunanan recien.

Durante yamada di benta, Opslagplan segun reporta ta pidi un firma digital di hende, sea pa provee un quote no vinculante of pa programa un cita di conseho na cas.

Victimanan ta bisa cu te despues di e yamada nan bin haya sa cu nan a firma un acuerdo di compra pa un bateria pa cas cu ta costa rond di 15.000 te 20.000 euro. Despues a bisa nan cu cancela e contract lo costa nan miles di euro.

ACM a emiti advertencia tocante benta fraudulento di bateria pa cas den pasado y ta investigando varios compania. Debi na e cantidad grandi di reclamo tocante Opslagplan, e regulador a awor emiti un advertencia formal.

ACM ta enfatisa cu cumpra un bateria pa cas ta un decision compleho cu retorno financiero incierto.
Consumidornan ta ser conseha pa no haci tal decision durante yamada di benta no solicita y colga e telefon inmediatamente of graba e combersacion si ta tuma yamada di bendedor di bateria pa cas.



Consumidornan cu ta cumpra via telefon of bendedor di porta-pa-porta por cancela e contract sin gasto adicional den 14 dia. Si nan no ta ser adecuadamente informa tocante e derecho aki durante e yamada, e periodo di cancelacion ta extende pa un aña.

Segun ACM, Opslagplan no ta registra na Camara di Comercio, y su website, number di telefon, y direccion di email no ta accesible. Consumidornan a reporta cu e bendedornan no ta splica claramente cu un contrato di cumpra ta ser firma of ta informa nan di nan derecho pa cancela den 14 dia.

Hulanda y Uganda ta cera acuerdo pa centronan di regreso di asilo

(NLTimes) – Hulanda y Uganda a firma un memorandum di intencion pa establece un centro di regreso na Uganda pa solicitantenan di asilo rechasa, Minister demisionario pa Asuntonan di Asilo, David van Weel (VVD) a confirma diahuebs. E acuerdo a ser firma hunto cu e minister relevante di Uganda durante un reunion di Nacionnan Uni na New York.



E centro lo aloha principalmente personanan di region di Uganda cu ta na Hulanda ilegalmente. E iniciativa ta ser describi manera un "piloto na escala chikito" cu ta dirigi riba un cantidad limita di individuonan cu ta kedando ilegalmente na Hulanda despues cu nan peticionnan di asilo a keda rechasa. E plan tin como meta pa garantisa cumplimento cu ley nacional, Europeo y internacional.

Esnan cu nenga di sali boluntariamente lo enfrenta regreso forsa. Sinembargo Ministerio Hulandes di Asilo y Migracion ta constata cu deportacion hopi biaha ta dificil si e pais di origen no ta coopera.

E plan a haya critica di varios banda. Amnesty International a expresa preocupacion tocante e acuerdo, bisando cu e ta "leu di ta positivo." Un vocero a señala, "Prome, e acuerdo probablemente lo resulta den hendenan cu ta ser deteni arbitrariamente of devolvi na paisnan caminda nan ta enfrenta peliger. Di dos, Uganda tin algun di e leynan anti-LGBTQIA+ mas estricto na mundo."

VluchtelingenWerk, un organisacion di refugiado Hulandes, a tilda e plan como "prematuro," subrayando cu e cuadro legal ta bou di negociacion ainda. "E plan ta encera detene personanan cu no tin derecho di asilo pero cu no por bolbe cas pa falta di documento di biahe, den un pais unda nan no ta di dje y nunca a biba," e grupo a bisa. Tambe el a cita preocupacionnan di derechonan humano, incluyendo e leynan LGBTQIA+ "draconiano" di Uganda, y a boga pa "solucionnan real" manera inversionnan den programanan di regreso boluntario y acuerdonan sigur cu paisnan no-Europeo.

Minister demisionario Van Weel a enfatisa cu e legalidad di e acuerdo finalmente lo ser revisa door di un hues. "Nos ta kere cu esaki por ser haci denter di tratado y regulacionnan existente," el a bisa. Tambe el a confirma consultanan cu e Organisacion Internacional pa Migracion (IOM) y e Alto Comisario di Nacionnan Uni pa Refugiadonan pa garantisa cu e obligacionnan di derechonan humano ta ser cumpli.

Hulanda no ta e prome pais Europeo pa purba un centro di regreso na Uganda. Esfuersonan anterior di Reino Uni a fracasa.

Apart di esaki, autoridadnan di Uganda a retira un caso rond di e desaparicion di e studiante di medicina Hulandes Sophia Koetsier na 2015, segun e sitio di noticia di Uganda Monitor. Koetsier, e tempo ey di 21 aña cu diagnostico bipolar, a desaparece mientras e tabata riba un safari cu dos compañero dirigi pa e guia di turismo Michael Kijjambu. Ta ser alega cu Sophia tabata pasando den un episodio maniaco mientras e tabata riba safari.

E caso contra Kijjambu a alega cu el a ignora advertencia pa busca cuido medico pa Koetsier y a fungi como guia sin autorisacion apropia. E cuidador di mondi Stephen Nyadru a testigua na comienso di e aña aki cu el a adverti Kijjambu pa hiba Koetsier un hospital, señalando cu e tabata comporta su mes iregularmente, a purba di cende yerba na candela, y a purba di bula for di un vehiculo den movecion. Koetsier su mama, Marije Slijkerman, a bisa den corte cu e ta culpa e guia pa ignora advertencia ripiti.

Solamente algun articulo personal di Koetsier a ser recupera, incluyendo su paña interior cu a ser haya colga den un palo. Su desaparicion ta keda sin ser soluciona, y ainda no ta conoci kico a pasa cune.

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5
Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!
LOTTO Cambiando bida...
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS** ARIBA E MESUN TICKET!
MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 30 DI SEPTEMBER
Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com
www.lottoaruba.com

BONDIA ARUBA

Republica Dominicana: Ministerio di Enseñansa ta pidi investigacion y sancion pa intoxicacion na scol



(DiarioLibre) - Ministerio di Educacion di Republica Dominicana (MINERD) a anuncia cu el a presenta un keho formal pidiendo investigacion y sancion pa casonan recien di intoxicacion di studiante, docentenan, y personal administrativo den e provincianan di Duarte y Valverde.

E dos kehonan a ser presenta na e Oficinanan di Procurador General Specialisa pa Defensa di Medio Ambiente den e provincianan menciona anteriormente.

Dia 17 di september, por lo menos 11 studiante di scol secundario Leonidas Ricart, situa den e sector di Hatico de Mao di e provincia di Valverde, a ser venena despues cu e doño di un cunucu di aros banda di e scol a aplica un kimico.

E caso aki no ta unico. De bes en cuando, studiantenan y personal na scolnan ta ser venena door di kimiconan cu doñonan di cunucu ta basha riba nan cultivonan.

Den un comunicado di prensa, e Ministerio di Educacion (MINERD) a declara cu e accion legal a ser entrega pa e Departamento Huridico di e entidad, cu, den nomber di Minister Luis Miguel De Camps García, a solicita apertura inmediato di investigacionnan pa determina responsabilidad pa e uso indebido di kimiconan toxico cerca di edificionan di scol.

E otro intoxicacion a sucede siman pasa na e scol Ana Celeste Fernández den e comunidad La Guama, provincia di Duarte.

Ministerio di Enseñansa (MINERD) a declara cu mesora a activa protocolnan di emergencia, a kita studiantenan y suspende lesnan temporalmente pa proteha e salud y integridad di e comunidad educativo.

Relaciona cu e comunidad di La Guama, e denuncia, entrega na Oficina di Procurador General di Medio Ambiente di Duarte, ta detaya e posibel presencia di substancianan toxico usa como pesticida den vecindario di e scol, loke ta representa un riesgo serio pa salud y e continuidad di enseñansa.

Ministerio di Enseñansa a pidi pa haci e investigacionnan correspondiente, y si proba uso negligente of intencional, pa aplica e castigonan penal estableci pa ley.

Di mesun manera, den e municipio di Santa Cruz de Mao, provincia di Valverde, a informa di un incidente di intoxicacion. E investigacion cu autoridadnan a haci a revela cu e incidente a ser causa pa e fumigacion di kimiconan toxico riba un propiedad bisiña, na menos cu 200 meter leu di e scol.

E Ministerio di Educacion a presenta un keho formal den e hurisdiccionnan aki, dunando informe y potretnan di e evidencia colecta pa Defensa Civil y Salud Publico, y referiendo na posibel violacionnan di e Codigo Penal Dominicano y Lei 311-68 riba uso di pesticida.

E regulacionnan aki ta establece castigo di prizon y boet pa esnan cu, pa motibo di negligencia of imprudencia, ta causa malesa of incapacidad pa traha na otronan pa medio di uso di substancianan toxico.

Trinidad y Tobago: S&P ta baha e perspectiva economico di T&T na negativo



(TrinidadExpress) - E agencia di evaluacion internacional S&P Global Ratings a revisa e perspectiva di Trinidad y Tobago pa negativo for di stabiel, advertiendo cu e evaluacion di credito di e pais por ser baha mas trempan otro aña. S&P a cita debilitacion di finanzas di Gobierno, bahada di produccion di zeta y gas, y crecemento economico slow como riesgonan clave.

Un perspectiva negativo ta señala cu finanzas di Gobierno ta bou di presion, loke eventualmente por afecta trabounan, servicio publico y costo di bida.

E advertencia ta bini na momento cu e Gobierno di Congreso Nacional Uni ta prepara pa presenta su prome presupuesto nacional desde cu el a gana e eleccion general di 28 di april.

Segun S&P, Trinidad y Tobago su “buffernan fiscal y externo a causa erosion gradualmente durante hopi aña”, reflehando progreso limita den impulsa crecemento economico y fortalece maneho fiscal. Como resultado, e instancia a bisa cu e perspectiva di e pais mester a ser revisa.

“Dia 25 di september, S&P Global Ratings a revisa e perspectiva riba e Republica di Trinidad y Tobago pa negativo for di stabiel. Na mesun momento, nos a afirma nos ratingnan riba e pais, incluyendo nos ‘BBB-/A-3’ ratingnan di credito soberano di moneda stranhero y local di termino largo y cortico. E evaluacion di transferencia y convertibilidad di BBB ta keda un ‘revaluacion di BBB,” a declara.

S&P a bisa cu e perspectiva negativo ta refleha e riesgo di un bahada di grado a menos cu pasonan significante y na tempo ser tuma pa fortalece finanzas publico, garantisa crecemento economico balansa, y mantene e posicion externo fuerte di e pais.

“E perspectiva negativo ta refleha nos punto di bista cu tin por lo menos un chens di cada tres cu nos por baha e ratingnan durante e proximo seis pa 24 lunanan. E buffernan fiscal y externo di e pais a bin ta debilita gradualmente cu tempo y su crecemento economico a largo plaso tabata abou. A pesar di hopi esfuerso, tabatin solamente progreso limita door di e administracionnan anterior, lagando esaki bira vulnerabel na prijsnan di energia cambiante mientras cu e produccion di e sector di zeta y gas a baha recientemente,” S&P a declara.

S&P a indica cu e pais ta enfrenta scarsedad di dollar Mericano, cu a debilita e habilidad di negoshinan local pa paga proveedornan y importa productonan clave. Un tasa di cambio hopi maneha y e naturalesa chikito y habri di e economia tambe ta limita e efectividad di politica monetario.

“E gobierno recien eligi, hunto cu Banco Central, a señala su intencion pa atende cu scarsedad di dollar Mericano. Nos ta kere cu scarsedad cronico di dollar Mericano por complica e esfuersonan di e pais pa diversificacion economico,” el a declara.

“Banco Central a sostene un tasa di cambio fiho for di 2016. Desde e tempo ey, scarsedad di dollar Mericano a limita actividad economico, debilitando e habilidad di negoshinan local pa paga proveedornan y obtene importacionnan clave. Na comienso di e pandemia, Banco Central a baha su tasa di recompra na 3.5% for di 50% di politica acomodando e postura monetario, y a mantene e tasa sin cambio for di e tempo ey. E diferencia di tasa di interes entre titulonan local y tesoronan Mericano a bira mas chikito pero ta keda negativo. Inflacion historicamente tabata abou, cu un promedio di 2.7% durante e ultimo cinco añanan, y nos ta anticipa cu e crecemento di nivel di prijs lo ta un promedio di 2% den e proximo tres añanan,” S&P a declara.



FELIZ DIA DI TURISMO

BAN CUIDA NOS FUTURO HUNTO



Yamando mundo bonbini, un stap mas sostenibel cada bes.

Na Aeropuerto di Aruba,
nos ta tumando pasonan significativo
pa un trayecto mas sostenibel;
pa nos isla, nos bishitantenan
y nos futuro.

Feliz Dia di Turismo

AUA
ARUBA AIRPORT AUTHORITY

Corte Britanico ta elimina cargo relaciona cu terorismo contra miembro di grupo Irlandes, Kneecap

(AP) — Un corte na Londres ayera a elimina un cargo relaciona cu teror contra un miembro di e grupo controversial di rap Irlandes, Kneecap, basando su decision riba un eror tecnico den e manera con a presenta e cargo.

Liam Óg Ó hAnnaidh, tambe conoci pa su nomber anglicanisa, Liam O'Hanna, kende ta usa e nomber artistico Mo Chara, a keda acusa despues di zwaai un bandera di e grupo militante Libanes, Hezbollah, cual ta prohibi na Gran Bretaña como un organisacion terorista, durante un concierto na Londres aña pasa.

Magistrado principal Paul Goldspring sinta na Woolwich Crown Court a bisa cu mester descarta e caso, bayendo di acuerdo cu abogadonan di O'Hanna, cu e fiscalnan a faya e deadline pa e acusacion cu un dia. "E proceduranan aki tabata institui ilegalmente y ta nulo," el a bisa.

Tabatin gran celebracion den e galeria publico mientras e magistrado a duna su decision, mientras O'Hanna a mustra un sonrisa na su sostenedornan.



E trio di Belfast, cu ta rap na Ingles y Irlandes tocante droga, bida di clase trahador, y e reunificacion di Irlanda, a enfrenta critica pa declaracionnan politico cu ta parce di glorifica gruponan militante, incluyendo Hamas y Hezbollah. Canada y Hungria anteriormente a prohibi e grupo.

Kneecap a acusa su criticonan di purba di silencia e banda pa motibo di su sosten pa e causa Palestino durante e guera na Gaza. E banda ta bisa cu no ta sostene Hezbollah ni Hamas, ni ta aproba di violencia.

O'Hanna, 27, a bisa cu e proceso hudicial tabata un esfuerso motiva politicamente pa silencia e sosten di e banda pa e Palestinonan.

"Nos no ta bay keda keto," e rapper a bisa su sostenedornan pafo di corte despues cu e cargonan contra dje a keda elimina. "Como hende di Irlanda, nos conoce opresion, colonialismo, hambruna y genocidio."

Prome minister di Irlanda di Nort, Michelle O'Neill a aprecia e movida, bisando cu e cargonan tabata parti di "un intento calcula pa silencia esnan cu ta para y papia contra e genocidio Israeli na Gaza."

"Kneecap a usa nan plataforma riba escenarionan rond mundo pa expone e genocidio aki, y ta responsabilidad di nos tur pa continua papia y para contra inhusticia na Palestina," el a agrega.

Servicio di fiscalia di Corona a bisa cu ta "revisando e decision di e corte cautelosamente" y a mustra cu por apela.

Polis Metropolitano di Londres a bisa cu ta trahando cu fiscalnan pa "compronde e implicacionnan potencial di e veredicto aki pa nos y ki impacto esey por tin riba e procesamento di casonan asina den futuro."

Kneecap ta den centro di controversia na Reino Uni desde aña pasa, tempo cu e gobierno anterior a busca di blokea un subsidio di arte pa e banda, citando su politicanan anti-Britanico. E decision aki a keda reverti despues cu Partido Labor a gana eleccion parlamentario aña pasa, y prome minister Keir Starmer a asumi su cargo.

Miembronan di e grupo a actua como nan mes den "Kneecap," cu a gana un premio di audiencia ora a pas'e na e Festival di Pelicula Sundance 2024. E tabata riba lista pa miho pelicula den idioma stranhero y miho cantica original den Premio di Academia e aña aki, maske no a gana.

Parada di Despedida di Robert JeanD'or

Ayera tardi, pueblo di Aruba a participa den un parada alegre, recordando e bida di musico y icono cultural di Aruba, Robert Jeandor, cu un ultimo Parada di Despedida.



Ayera diabierna a tuma lugar e despedida publico y parada. E parada a cuminsa na Aruba Entertainment Center, pasando riba Avenida Milo Croes, Vondellaan y a termina na Cas di Cultura, unda a despedi di Robert cu musica y homenahe. Pueblo a acudi na e parada pa recorda e amor di JeanD'or pa musica y pa despedi di un persona cu tabata hopi stima pa, ademas di su talento, su personalidad carismatico y humilde.

Robert JeanD'or tabata un di e musiconan Arubiano cu mas a destaca internacionalmente, compartiendo escenario cu iconnamn di musica Latino Americano. Pero tambe e tabata legendario na Aruba, siendo e prome pa gana Rey di Tumba tres biaha consecutivo, y ganando diferente premio na nivel local.

JeanD'or a nace dia 10 di mei 1954 na Aruba. E tabata yiu di Francisco Reinier JeanD'or, un Curasoleño, y Cecilia Bermudez, un Arubiano.
JeanD'or a bira famoso den añanan 1970 mientras e tabata forma parti di Los Juveniles hunto cu Vicente Kelly, cu Vito Oduber como manager. Cu Los Juveniles, JeanD'or a keda corona Rey di Tumba di Aruba su Carnaval tres biaha, e prome triple corona den historia di Aruba, cual tabata na 1976, 1977 y 1978. Robert despues a gana otro dos corona, na 1990 y 1991.

Den añanan 1990, oportunidad a presenta pa e toca riba escenario internacional, ora el a uni Johnny Ventura cu Los Hijos del Rey, un grupo masha gusta na Santo Domingo na 1979. Tabata cu e grupo aki cu JeanD'or a subi escenario na Madison Square Garden na New York, cantando cinco biaha dilanti 24mil persona.
E tambe a toca cu nombernan famoso manera Willie Colon y Celia Croes, y a graba musica pa album di Juan Luis Guerra. E tambe a toca na e famoso festival Chileno, Viña del Mar, ganando e premio Antorcha de Plata cu El Conjunto Quisqueya.

Na 1990, JeanD'or a bolbe Aruba y a forma su propio grupo, cu eventualmente a bira Robert JeanD'or y Su Solo Banda Show. El a bisa cu el a tuma e decision pa bin Aruba back pasobra "tin biaha bo tera ta yama bo."

Akinan, JeanD'or a destaca cu su grupo como e miho banda local durante Aruba Jazz & Latin Festival. El a gana e premio Den Ambiente na 1992, y a keda corona Banda di Aña varios biaha durante Carnaval di Aruba.



For di escena musical na Aruba y den exterior, cantidad di tributo a bin pa Robert JeanD'or pa su talento y habilidad, pero tambe pa su personalidad humilde y su curason generoso.

Cu Robert JeanD'or sosega na paz, y cu su leyenda nunca ser lubida.















E forsa di Aruba
ta su hendenan cu ta
duna bida, balor, y pasion
na nos isla digno di cuida
y proteha.

Danki na e esfuerso di TUR
cu stima Aruba.

Feliz Dia Di Turismo!



AVB Awards Night 2025 celebrando logronan di futbol nacional





Minister di Deporte, mr. Gerlien Croes, tabata presente na e espectacular AVB Awards Night 2025, un evento cu ta dedica pa honra y celebra e talentonan sobresaliente di futbol na Aruba durante e campeonato 2024-2025.

E gala anual, cu a tuma luga na Renaissance Convention Center, tabata yena di emocion, orguyo y gratitud pa tur esnan cu ta traha dia tras dia pa lanta futbol na nos isla na un nivel mas halto. Durante su discurso, Minister Gerlien Croes a expresa su aprecio pa e esfuerzo colectivo di futbolistanan, federacionnan, coachnan y boluntarionan, destacando cu futbol ta mas cu un deporte – e ta un brug di union y speransa pa nos comunidad.

"Nos futbolistanan ta ehempel di disciplina, determinacion y union. Cada wega y cada logro ta mustra cu nos por logra tur cos si nos traha hunto. Futbol ta uni nos pueblo y ta inspira nos hobennan pa persigui nan soño y yega na logronan mas grandi", a ser enfoca durante Minister Gerlien Croes su discurso.

E evento a brinda un plataforma pa reconoce no solamente e talento deportivo, pero tambe e dedicacion di tur stakeholders cu ta contribui na e desaroyo continuo di futbol na Aruba.

Minister Gerlien Croes a conclui cu un palabra di stimulacion, haci un yamada na comunidad y clubnan pa sigui apoya e deporte, pa asina nos por continua na crea oportunidad pa nos yiunan y amplia e impacto positivo cu futbol tin riba nos sociedad.

Pabien na tur nominado, staf y personal di AVB y clubnan.



Galiña cu rosemary, honing y soya

Ingrediente:
1 galiña grandi of 4 pecho
4 rama di rosemary fresco
4 cuchara di saus di soya
4 cuchara di honing
6 djente di conoflok tritura
2 cuchara di azeta
¼ cup di extracto di galiña

Preparacion:
Pone conoflok riba e galiña cu e saus di soya y e honing pa aproximadamente dos ora.
Scuri e galiña di su likido.
Pone e galiña den un planchi cu azeta te ora bira bruin. Pone e piesa di galiña den un wea, añadi e saus di honing, saus di soya y rama di rosemary, ¼ cup di extracto di galiña. Tape y cushina durante 30 minuut.



The Birdie
CLUB HOUSE RESTAURANT
Elevated
SUNDAY BRUNCH
All you can eat a-la-carte $60 per person
From 11am to 3pm
20% off for locals
TIERRA DEL SOL
GOLF COURSE
For reservations please call 586-7800 ext. 231 or 242
tdsba1@iberostar.com
opentable.com/thebirdie
tierradelsol.com

Microsoft ta reduci acceso di Israel na producto di AI y cloud despues di rapport di vigilancia masivo na Gaza





(AP) — Microsoft a bisa diahuebs cu e a stop servicio na un unidad den di e ehercito Israeli despues cu un revision di compania a determina cu su productonan di inteligencia artificial y computacion di cloud tabata ser usa pa yuda ehecuta vigilancia masivo di Palestinonan.

E accion ta bin despues cu The Associated Press y The Guardian a publica reporte mas tempran e aña aki revelando con e Ministerio di Defensa di Israel tabata usa e plataforma Azure di Microsoft pa yuda den e guera na Gaza y ocupacion di e West Bank. Brad Smith, vice-presidente y presidente di Microsoft, a skirbi den un blog post cu e compania tabata tumando paso pa cumplimento cu su terminonan di servicio.

Un investigacion di AP na februari a mustra cu e uso di productonan di Microsoft door di e ehercito Israeli a aumenta enormemente despues di e atake di Hamas dia 7 di october 2023. E reporte di AP a cita dato interno di Microsoft cu a mustra cu e Israelinan tabata usa hopi gigabyte di e cloud y cantidad masivo di servicio di traduccion di idioma habilita door di AI.
AP tambe a reporta cu e ehercito di Israel a usa Microsoft Azure pa compila informacion recolecta via vigilancia masivo, cu e ta transcribi y traduci, incluyendo yamada telefonico y mensahe di texto. E inteligencia ey ta despues ser verifica cu e sistemanan di AI interno di Israel pa ataca cu atake aereo.

AP a reporta cu dato interno di Microsoft a mustra cu varios subscripcion di Azure tabata conecta cu Unidad 8200, un unidad elite di guera cibernetico dentro di e Ehercito Israeli responsabel pa operacion clandestino, colectando inteligencia di señal y vigilancia.

Siguiendo e reporte di AP, Microsoft a reconoce na mei cu e a bende servicio avansa di AI y computacion di cloud na e ehercito Israeli durante e guera di Gaza y a yuda den esfuersonan pa localisa y rescata rehen Israeli. Pero e compania a bisa cu un revision interno no a haya "ningun evidencia" cu su plataforma Azure a ser usa pa enfoca atake of haci daño na hende.
The Guardian, trahando huntu cu e publicacion Israeli-Palestino +972 Magazine y e medio di comunicacion na Hebreo Local Call, a reporta na augustus cu e comandante di Unidad 8200 a reuni directamente cu e presidente y CEO di Microsoft Satya Nadella na 2021.

E unidad Israeli a despues usa productonan di Microsoft pa yuda den e desaroyo di un sistema di vigilancia masivo podera door di AI cu tabata colecta, traduci y analisa miyon di yamada telefonico pa dia haci door di ciudadano Palestino. E reporte tambe a revela cu dato for di e sistema di vigilancia Israeli tabata ser guarda na centronan di dato di cloud di Microsoft na Europa.

Siguiendo e reporte di The Guardian, Microsoft a encarga un segundo revision, e biaha aki door di un firma di abogado externo. Aunke e revision ey ta ainda continuando, Smith a bisa diahuebs cu e investigacion a descubri evidencia cu su productonan tabata ser usa na violacion di su terminonan di servicio. Sinembargo, Smith no a nombra e unidad Israeli specifico cu a perde acceso na servicio di Microsoft.

Microsoft a nenga pa contesta pregunta detaya for di AP diahuebs, incluyendo si Unidad 8200 tabata involucra. E compania tampoco no a contesta con e lo sigura cu e ehercito Israeli no lo simplemente cambia su operacionnan di vigilancia masivo pa cualkier di e centenares di otro subscripcion di Azure bao di su control.

Un oficial di seguridad Israeli a bisa AP cu e movemento di Microsoft lo produci "ningun daño na e capacidadnan operacional" di e Forsanan di Defensa di Israel. E oficial a papia bao condicion di anonimidad, consistente cu protocol militar na Israel.

Hossam Nasr, un di mas cu dies empleado di Microsoft despedi of aresta despues di protesta tocante e involucramento di e compania den e guera na Gaza, a yama e anuncio di diahuebs un "ganashi significante y sin precedente." Pero, el a bisa, no tabata suficiente.

"Microsoft a solamente stop un 'subset' chikito di servicio na solamente1 unidad den e ehercito Israeli," Nasr, un organisador cu e grupo No Azure for Apartheid, a bisa. "E mayoria di e contrato di Microsoft cu e ehercito Israeli ta keda intacto."

VACATURE BIJ COLEGIO EPI SCHOOLJAAR 25-26

EPI
EDUCACION PROFESIONAL INTERMEDIO

Draag bij aan de toekomst. Inspireer de volgende generatie!

De Minister van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport, als bevoegd gezag van de Dienst Publieke Scholen, nodigt enthousiaste professionals uit om te solliciteren op onderstaande functeis bij Colegio Profesional Intermedio (EPI) voor het scholjaar 2025-2026.

Vacature Unit Ciencia & Tecnologia

Docent ICT

Wat breng je mee?
Vereisten:
- Als docent: minimaal 2e graads onderwijsbevoegdheid of gelijkwaardig ICT-diploma met aantoonbare praktijkervaring;
- Uitstekende beheersing van de instructietaal (Nederlands en Engels);
- Theoretische kennis en aantoonbare praktijkervaring in Cyber Security;
- Praktijkervaring in het bedrijfsleven is een pré;
- Je stelt de student altijd centraal.

Jouw profiel:
- Professionele werkhouding en verantwoordelijkheidsgevoel;
- Sterke didactische vaardigheden en pedagogisch inzicht;
- Samenwerking- en communicatieve vaardigheden;
- Vaardigheid in het begeleiden van praktijkopdrachten en stages;
- Flexibel en open voor innovatie binnen het beroepsonderwijs;
- Ervaren met digitale leermiddelen en technologie.

Wat bieden we jou?
Een uitdagende omgeving binnen het beroepsonderwijs, waarin je bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge professionals. De arbeidsvoorwaarden zijn conform het Landsbesluit Bezoldiging Onderwijspersoneel, de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht en Landsverordening Vakantie en Vrijstelling van Dienst Ambtenaren.

Geïnteresseerd?
Stuur je sollicitatiebrief, voorzien van een CV en kopieën van diploma's, binnen 2 weken na het verschijnen van deze vacature naar: ✉ sollicitatie@dps.aw met een cc naar hr@epiaruba.com t.a.v. Het Bevoegd Gezag - Minister van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport, d.t.k.v. Managementteam Dienst Publieke Scholen, J.F.K. Education Center, Stadionweg 37.

Vragen?
Voor meer informatie kun je contact opnemen met de HR-afdeling van Colegio EPI:
+(297)525 8726 / 746 ✉ hr@epiaruba.com

Candela den madruga banda di corte y cas di partido A.V.P.



Diabierna madruga a drenta informenan di candela banda di edificio di corte y tambe banda di cas di partido A.V.P., mesora a despacha un unidad di bombero banda di edificio di corte.

Na yegada di bombero ya caba e candela a ser paga pa adictonan ambulante mes, di eynan bomberonan a bay na cas di partido y a topa cu un candela chikito y a cuminsa combati e pero na nos yegada ya nan a keda cla.





Na Dakota un mucha di 2 aña a coba den su orea cu spaghetti te sangra

Diabierna merdia a drenta informe di cu un mucha di solamente 2 aña a coba den su orea cu spaghetti te sangra esaki, mesora a dirigi un ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance a nota cu su orea ta sangrando y a tuma e mucha bay hospital mesora.



Chauffeur cu a bay subi caminda no a calcula bon e velocidad ni distancia y a causa un accidente

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente na Schotlandstraat dilanti di Caribbean Bakery Supplies, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda e chauffeur di un Hyundai Tucson a bay sali for di e parkinglot pero no a calcula bon e velocidad cu Hyundai Accent ta bini di pariba y esaki a dal e na e parti patras di e Tucson.

Afortunadamente ningun hende a resulta herida.

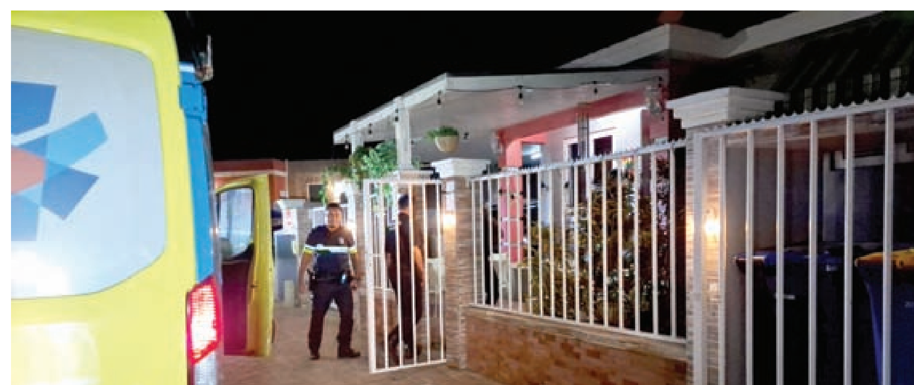






Sistema a yuda persona di edad haya ayudo medico ora el a cay den cas





Diabierna madruga a drenta informe via un sistema sofistica cu un persona di edad ta rekeri ayudo na un cas, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Ora e guardia di seguridad a bay na e cas y a controla ful rond a nota cu a cas ta na lock y a tende e persona paden pidiendo ayudo pasobra el a cay y no tin telefon.

E central a yama polis, ambulance y bombero pa bini habri e porta di e cas pa asina duna e persona asistencia. Polis a controla pa bombero habri e porta y ambulance pa asina atende e persona.

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com



Accidente cu herida riba caminda principal na Savaneta, un chauffeur deteni







Diahuebs mainta tempran a drenta informe di un accidente cu hende herida na Savaneta, mesora a dirigi un patruya y ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un accidente unda cu e chauffeur di un auto Nissan March a hala bay na banda robes di caminda y a dal frontal riba e auto Suzuki Swift di direccion contrario.

Debi na e impacto ambos chauffeur a resulta herida. Na yegada di e ambulance nan a atende un na e sitio mientras e otro a bay cu ambulance.

Polis a detene e chauffeur pa ta bao influencia di alcohol.

Cliente a hera porta, pasa door di glas, corta su curpa!

Diahuebs merdia a drenta informe di cu un cliente a pasa door di glas na Bizbox y a corta su mes, mesora a dirigi un ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance nan a haya e victima herida limpi caba y como cu no tabata nada grave nan a control'e na e sitio mes y no tabata necesario pa ambulance hib'e hospital.





Ambulance a bay oficina di Dimas pa un persona cu tabata scuma y bati curpa!

Diahuebs mainta a drenta informe di cu un persona tabata bati su curpa y scuma dilanti oficina di Dimas na Paardenbaaistraat, mesora a dirigi un ambulance na e sitio.

Na yegada di e ambulance mesora a recoge e persona, atend'e y a transport'e pa hospital.



Corte Supremo ta sostene medida di Trump cu ta menasa biyones di dollar den ayudo pa exterior

(AP) — Corte Supremo diabierna a extende un orden cu ta permiti administracion di presidente Donald Trump pa tene frozen casi $5 biyon den ayudo exterior, dunando e otro victoria den un disputa tocante poder presidencial.



Cu e tres hues liberal den disidencia, e mayoria conservador den corte a acepta e apelacion di emergencia di e administracion Republicano den un caso involucrando biyones di dollar den ayudo cu tin aprobacion congresional.

Trump a bisa luna pasa cu e no lo gasta e placa, invocando autoridad disputa cu a ser usa ultimo biaha pa un presidente como 50 aña pasa.

Departamento di Husticia a busca e intervencion di e corte maximo despues cu hues Amir Ali a duna veredicto cu accion di Trump probablemente tabata ilegal, y cu Congreso lo mester aproba e decision pa retene e fondonan.

E corte di apelacion federal na Washington a nenga di pone un pausa den veredicto di Ali, pero hues principal John Roberts temporalmente a bloke'e dia 9 di september. E corte completo a extende e orden di Roberts indefinidamente.

Corte anteriormente a habri caminda pa administracion di Trump elimina proteccion legal pa cienmiles di migrante, duna retiro na miles di empleado federal, duna retiro na miembronan transgenero den ehercito, y elimina cabesantenan di agencianan independiente di gobierno.

E victorianan legal, maske no ta veredicto final, tur a pasa door di apelacion di emergencia, usa masha poco bao presidencianan anterior, pa agilisa casonan den Corte Supremo, unda hopi biaha ta duna decision sin splicacion.

Trump a bisa presidente di Congreso, Mike Johnson den un carta dia 28 di augustus cu e no ta bay gasta $4.9 biyon den ayudo exterior aproba pa Congreso, efectivamente cortando presupuesto sin pasa door di e brasa legislativo.
El a usa loke ta conoci como un "pocket rescission." Esey ta un maniobra tiki usa ora un presidente ta entrega un solicitud na Congreso na fin di un aña presupuestario pa no gasta e placa aproba. E aviso laat esencialmente ta bolter e situacion. Bao ley federal, Congreso mester aproba e rescission dentro di 45 dia of mester gasta e placa. Pero e aña presupuestario lo caba prome cu e 45 dia pasa, y den e situacion aki, Cas Blanco ta bisando cu inaccion congresional ta permitie pa no gasta e placa.

E mayoria a skirbi den un orden no firma cu autoridad di Trump riba asunto exterior ta pisa mas den su decision, mientras a adverti cu no ta dunando un veredicto final den e caso.

Pero esey no tabata alivia e disidentenan. "E efecto ta pa preveni cu e fondonan ta yega nan recipientenan destina – no djis awo pero (pa motibo cu ta caduca pronto) pa semper," hues Elena Kagan a skirbi den su disidencia, uni pa huesnan Sonia Sotomayor y Ketanji Brown Jackson.

Abogadonan di Departamento di Husticia a bisa un hues federal luna pasa cu otro $6.5 biyon di ayudo cu tabata someti na e freeze lo ser gasta prome cu fin di aña fiscal proximo diamars.

E caso tabata canando su caminda den corte pa lunas, y Ali a bisa cu e ta compronde cu su veredicto no lot a e ultimo palabra den e asunto. "E caso aki ta genera pregunta di importancia legal y practico inmenso, incluyendo si tin un manera pa test e decision di brasa ehecutivo pa no gasta fondo aproba pa Congreso," el a skirbi.

Resultado Sorteo
September 26

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
0321	0931	6174	1979
7822	8344	SUPER5	2255
3095	0565	-	0983

MERDIA	ANOCHI
CATOCHI	CATOCHI
Sorteo # 4754	Sorteo # 8659
8497	7293
0549	8642
2379	6795
MULTI-X	MULTI-X
FP	X2
BIG 4	BIG 4
Sorteo # 4754	Sorteo # 7703
0588	8000
MULTI-X	MULTI-X
X3	X3
1OFF	1OFF
Sorteo # 2810	Sorteo # 2408
3447	4754
ZODIAC	ZODIAC
Sorteo # 4754	Sorteo # 6462
3998	1261
Acuarius	Cancer
LUCKY 3	LUCKY 3
Sorteo # 1628	Sorteo # 1392
680	590
MULTI-X	MULTI-X
X2	X2

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	120.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA — 07-13-18-20-27

Sorteo # 6960		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	106.000,-
7	x Match 4	
222	x Afl 8,00	

MINI MEGA — 04-08-16-27

Sorteo # 1805		Mega Ball 15
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	290.000,-
8	x Afl. 500,00	
52	x Afl 50.00	
54	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 390.000,-**

MEGA DI NUMBER KORSOU
Sorteo #





Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010
F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610
F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138
Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999
Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Trupial :	Aloe:
Tel. 583 8560	Tel. 584 4606
EMERGENCIA	**911**

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

China ta fortalece regla pa exportacion di vehiculo cu rekisito di permiso cuminsando 2026



(AP) - China lo fortalece e reglanan pa exportacion di vehiculonan electrico pa medio di rekeri e fabricantenan obtene permiso di exportacion cuminsando proximo aña, e ministerio di Comercio a bisa diabierna.

E licencianan di exportacion, rekeri cuminsando dia 1 di januari, tin e intencion di "promove e desaroyo saludable di e mercado di vehiculo di energia nobo," e ministerio a bisa den un declaracion.

E control ta bini mientras Beijing ta purbando di controla e sector di vehiculo electrico den e mercado di vehiculo mas grandi na mundo.

China tambe ta e exportador di vehiculo ma grandi, bendiendo alrededor di 5.5 miyon vehiculo den exterior aña pasa, di cual casi 40% tabata vehiculo electrico.

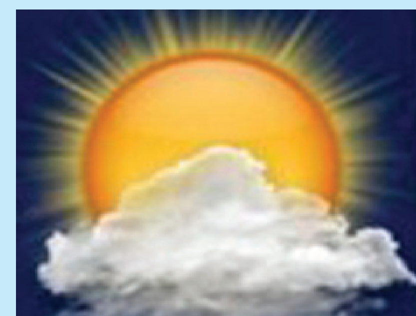
Merca y e miembronan di Union Europeo ta entre e paisnan cu a impone tarifa riba e vehiculonan electrico di China, bisando cu subsidio gubernamental a duna nan un bentaha cu no ta husto.

Den lunanan recien, Beijing a cuminsa atende e preocupacion di demasiado suministro y debilitacion di e guera di prijs entre su creadornan di vehiculonan electrico. Criticonan ta bisa cu e mercado ta yen di "involucion," un termino usa pa describi companianan y industrianan cu ta participa den competencia sin sentido cu no ta duna ningun resultado.

En particular, lider di mercado BYD a ricibi critica anteriormente e aña aki ora el a lansa un ronda nobo di recorte den prijs, y varios competidor a sigui su tras. Wei Jianjun, e presidente di Great Wall Motors, a adverti cu e industria por cay bao menasa si e sigui den e mesun trayectorio.

Sin importa esaki, China su sector di vehiculonan electrico domestico a mira un aumento den benta, kibrando record den e prome mita di 2025, cu vehiculonan electrico responsable pa mas di 50% di e benta total di vehiculo di pasahero.

Pronostico di tempo



Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente te temporalmente hopi nubia cu un awasero breve y local

Temperatura maximo 34 grado Celsius
Temperatura minimo 28 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 35 pa 40 grado Celsius
Uv index: 12

Bahada di solo : 6:33pm
Subida di solo : 6:29am

Biento:
Zwak te modera for di direccionnan entre oost y zuidoost; forsa 2 te 4 (7 te 30km/ora, 4 te 16 nudo).

Situacion general di tempo:
Humedad i instabilidad den region por produci un awasero local durante e periodo di pronostico aki.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil te modera cu olanan di 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: trankil te modera cu olanan alrededor di 3 pa 4 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Bou di alanan di Dios mi ta sigur"
Abo ku ta biba bou di amparo di Altisimo, ta hospedá den sombra di Dios Omnipotente, bisa Señor:
"Mi refugio, mi forti, mi Dios, den kende mi ta pone mi konfiansa"
Salmo 91:1-2

Cu imenzo tristeza na nos curazon pero conforme cu boluldad di Dios nos ta participa fayecimento di



Jacoba Hendrika Dania

mihor conoci como: "Dika"
***26-11-1946 - †23-09-2025**

Na nomber di su:
Mayornan:
† Jose Hendrik Dania
† Estelina Antolina Dania-Paulina

Rumannan:
Bernadette "Deta" Dania
Filomena "Mena" Dania
José "Djos" y Antonia Dania-van Beers y yiu
Marlen Dania
Hubert "Jubi" y Theresa Dania-Guiste y yiunan
Criselda y David Cooke-Dania y yiunan.
Altagracia "Grasita" y Edward Lobbrecht-Dania y yiunan

Sobrino y sobrinanan:
Sharon y David Korten-Dania
Randolph Kelly y Rachel Okopski
Julisa Dania
Gilbert y Crisna Kelly-Pereira
Giselle y Remick Reina-Kelly
Nathaly y Michael Martis-Dania
Jeremy Lobbrecht
Melony Lobbrecht
Elisabeth Lobbrecht

Sobre sobrino y sobrinanan:
Alicia Louise Korten
Elisa Kelly
Sophia Kelly
Rayshawn Reina
Yeriel Martis

Primo y primanan na Aruba, Curacao, Hulanda y St. Maarten.
Amiganan y demas conocirnan.

Famia: Dania, Paulina, Lobbrecht, Cooke, Guiste, Kelly, van Beers, Willems, Korten, Pereira, Martis, Reina y demas famia.

Si encaso den nos tristesa nos por a lubida algun persona of famia, nos ta pidi nos mas sincero disculpa.

Ta invita pa e acto di condolencia y entiero lo tuma lugar diaranson 1 di october 2025 for di 2or pa 4or atardi na misa Pro Cathedral San Francisco y despues ta sali pa santana Catolico na Playa.

Nos disculpa cu despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Maske mi no ta na e mundo aki, tur dia lo mi ta banda di boso curason - Salmo 33

Lagrima y flor por seca, su recuerdonan y tur loke el a hasi pa nos lo keda graba pa semper den nos mente y curason.

Cu dolor na nos curason, pero agradecido pa loke el a nifica pa nos, nos ta anuncia fayecimento di:



Gladys Felix - Peterson

*** 10 Januari 1933 - † 23 September 2025**

Na nomber di su:

Casa: † Tirso Felix

Yiunan:
† Louis Herrera
Juan y Enrica "Ica" Felix
Tirso "Juny" Jr. y Henny Felix
Ricky Felix y Alexandra Rodriguez
Karina Felix
Natasha Felix

Nietonan: Brigitte Felix, Darryl Felix, Dwight Felix, Erik Felix, Jellina Felix, Nishenou Felix, Nashma Felix, Charelle Felix, Miguel Felix, Rylan Felix, Sergio Fedele, Kiara Fedele

Bisanietonan:
Zyricq Lacle, Fernando Chacon, Aaliyah Felix

Rumannan:
Antonia Richardson & fam
† Doris Peterson & fam
† Carlos Peterson & fam
Nelson 'Mickey' Peterson & fam
† Stella Peterson & fam
Carlos Bryson & fam
† Orlando Bryson
Inez 'Kika' Bryson

Subrino- y subrinanan, primo- y primanan, iha, amistadnan y demas famia: Peterson, Richardson, Bryson, Le Grand, Poterson, Fedele, Cubilette, Maddicks, Felix, Geerman, Hewitt, Lampe y Kelly, ta invita tur famia, amigo y conoci pa asisti na e **acto di condolencia** cu lo tuma luga dialuna 29 di September 2025 di 19:00 – 21:00 di anochi y diamars 30 di September 2025 di 9:00 – 11:00 di mainta, na Pray Funeral Home San Nicolaas. E cremacion lo tuma luga den seno familiar.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa por a lubida di menciona cualkier famia of conoci. Despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Hesus a bisa e disipelnan: 'Laga e muchanan bini serka Mi. No kita nan di bini, pasobra reino di Dios ta pertenesé na esnan manera nan.'

Mateo 19:14

Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:



Richandra Su-ellen Bislip

***05-08-2012 †11-09-2025**

Na nomber di su:
Mama stima: Suzette Petrocchi

Papi stima: Richard "Chabo" Bislip

Rumannan:
Sue ann y Lionel Dirkz y yiu
Risheila Bislip

Wela(o)nan:
Rafael Bislip
Mena Rodriguez-Bislip
Eloy "Eli" Petgrocchi
Lucia Croes

Subrina stima: Kiana Dirkz

Madrina(o):
Gloria Lambert
Gorge Bislip

Tur su primo(a)nan cu ta hopi pa menshona, su prima stima Shakira Geerman

Tanchi nan Griselda Bislip y yiunan
Susi Petrocchi y Riki Wever y yiunan

Ompinan:
Raul Bislip
Oscar Bislip y Lisette y yiunan
Raymond Bislip y yiunan

Personanan cu ela stima manera un tanchi:
Maritza Everon-Petrocchi
Urika Tromp
Lina Paesch

Demas famia nan: Bislip, Petrocchi, Dirkz, Croes, Martijn, Wever, Griogoria, Rodriguez, Dubero, Paesch, Koolman, Lambert, Kelly, Harms, Andrade, Werleman, Geerman, Herrera, Kock, Cornes, Vasquez, Angela, Kaarsenhout, Vrolijk, Tromp, Genser, Heronimo, Stamper, Maduro

Acto di entiero lo tuma lugar diamars 30 di september 2025 di 2 pm pa 4 pm na Misa Inmaculada Concepción na Santa Cruz y despues lo sali bai pa Santana Catolico na Santa Cruz.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador,
mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:



Marie Yanick Horeb

Nickname: Cucu
***21-03-1960 - †05-09-2025**

Na nomber di su:
Yuinan:
Mackenley Louis Jeune
A H

Nieto/a: Vladjinsky Horeb, Mayline Horeb

Rumannan:
Irma Gedeon (Haïti)
Fritz Horeb (Miami)
Gladys Horeb (NY)
Myrtha Horeb (Aruba)
Guerda Dor-Horeb (Canada)
Frederick Horeb Jr (Aruba)
Cuñanan/Suanan;
Marie Ossiani Horeb (Miami)
Maguedala F. Horeb (Aruba)
Jean-Michelle Dor (Canada)

Sobrino/a: Gerard Gedeon y su yiu (In), Alix Saint Clore (Miami), Marie Grabriel Saint, Clore y su yiunan (Canada), Fritz Junior Horeb 'Nounou' y su yiunan (Miami), Jerry Horeb y su yiunan (Miami), Casandra Horeb y su yiu (Miami), Jenny Horeb y su yiunan (US), Brian Horeb (SDO), Vladimir Horeb (Haïti), Vallery Horeb y su yiunan (Haïti), Edwidge Simeon (NY), Esther Horeb y su yiu (Aruba), Lamothe Horeb y su yiu (Haïti), Saradjine Horeb y su yiunan (Aruba), Clauter Chrisme (NL), Anaclette Dor y su yiunan (Canada), Dr. Willian Dor 'Ti Napon' y yiunan (Haïti), Wislaine Dor y su yiunan (NY), Naomi Dor y su yiunan (Canada), Nedjine Dor (Canada), Frederica Horeb 'Nikki'(Aruba), Saray Samira Horeb 'Chichi' (Aruba), Albertina Horeb (Aruba)

Primo/a;
James St fleurant y su yiunan (Haïti), Stevenson Pierre (Haïti), Paula dumay y su yiunan (Haïti), Harry Horeb (Haïti), Jenny Horeb y su yiunan (Haïti), Suze magloire y su yiunan (Haïti), Jacqueline Horeb y su yiunan (Haïti), Betty Horeb y su yiunan (US), Marie Lydie Horeb y su yiunan (US), Sherley Horeb y su yiunan (US), Georges Horeb y su yiunan (US),
Serge Horeb y su yiunan (US), Horeb Cathy y su yiu, Horeb Stephan na miami

Asamble de la Grace dirigi pa Pastor Diefort Dorimond

Amiga/o:
Joseph y Amilia Etienne, Famia Julca, Famia Helas y Seve, Famia Beaudaine, Famia Delice, Famia Horma Bailey, Orelia Alexis, Joanes Alectus, Anette Blaize, Micheline 'Anite', Jacqueline, Meanne, Françoise, Bernadette, Ifosia, Kerline, Lorvilus Kerline,
Anicile, Famia Leonidas Yolene, Famia Bien Aime Christela, Famia Rinvil Sofonie, Fani, Leanne, Emetane

Botica del Pueblo y Drifwood Restaurant

Oportunidad pa condolencia: diabierna 26 di September 2025 na Aurora Funeral Home di 7:00 pa 9:00 pm

Ta invita pa e acto di entiero cu lo tuma lugar diasabra 27 di September 2025 di 2:00 pa 4:00 pm na Aurora Funeral Home, despues lo sali pa Santana centraal na Sabana Basora.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Cu dolor na nos curason, pero conforme cu Dios su boluntad nos ta participa fayecimento di:



Celsa Wever

***26-02-1935 - †21-09-2025**

E tabata hopi stima y a trece hopi amor, cariño y humor den nos bida. Su ausencia la wordo sinti inmensamente. Sosega na Paz Maatje

Viuda di: † Louis Wever

Yiunan:
† Jourainne Arends-Wever
Remy Wever
Gisy Wever & † Jacques van Veen
Loesje & Roland Dijkhoff-Wever
Jerrelyn & René Kannegieter-Wever

Nieto(a)nan:
Lella Arends
Jourizah & Indy Chan-Arends
Joey & Paula Arends-Herrera
Rene Louis Arends & indira Chan
Thais Arends
Ramsis Arends
Jerrianne & Micheal Wang-van Romondt
Kaylah van Romondt & Pascal Hoijer
Kyara van Romondt & Julian Wilmes

Bisa nieto(a): Elias & Andrea Arends, Alina-Marie Arends, Mia & Max Wang

Rumannan:
† Bruno& † Elvia Gomes
† Grace & †Jacky Beaujon
† Roy Gomes

Subrino(a)nan: Sharlene Gomes & famia, Jessica Vinck-Gomes & famia, Pierre Beaujon & famia, Randall Beaujon & famia, Jacqueline Beaujon & famia

Cuña: Helen Wever

Manera yiu: Joseph Arends & Mary Lacle

Famia: Famia Wever, Femy Muyale & famia, † Oscar Marugg & famia

Su gruponan:
The Intelligence Group
The Diamond Ladies
The Rich & Famous Team
The Rusty Needles Group

Gradicimento ta bay na: Dokter Tjon Kon Sang Sheena, Trinity Quality Care, Nolia Raaz, su ayudante

Demas famia: Wever- Gomes- Arends- Dijkhoff- Kannegieter- Chan- Herrera- van Romondt- Wang- Hoijer- Wilmes- Beaujon- Muyale- Heronimo- Marugg- Vinck

Oportunidad pa condolencia: Royal Funeral Home, diasabra 27 september 2025 di 7or pa 9or di anochi.

Ta invta pa acto di entiero cu lo tuma lugar dialuna 29 september 2025 na Royal Funeral Home di 1or pa 3or di merdia despues saliendo pa Santana Catolico na Playa.

Despues di entiero no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Bou di halanan di Dios mi ta sigur
Abo cu ta biba bou di amparo di Altisimo, ta hospeda den sombra di Dios omnipotente, bisa Señor: "Mi refugio, mi forti, mi Dios, den kende mi ta pone mi confisansa!"
Salmo: 91

Cu imenzo tristeza na nos curazon pero conforme cu boluldad di Dios nos ta participa fayecimento di nos estimado



Robert Hubert Jeandor

Condecora como Lid in de Orde van Oranje-Nassau

Mayornan: †Fransisco y †Cecilia Jeandor-Bermudez

Na nomber di su:
Casa: Viviana Jeandor-Geerman

Yiunan: Anoushca y Alex Odor- Jeandor
Robert R. Jeandor
Nietonan: Alexander Odor
Anuar Odor y Karessa Arendsz

Rumannan: †Fransisco y Edna Jeandor- Kock
Persey Jeandor y Reny Trinks
Robertina Jeandor
†Antonio y †Mirjam Jeandor-Bragonie
†Sofia y Piet Huijs-Jeandor
Karel y Manyi Jeandor-Li
Marlene y †Timo Henttu-Jeandor
†John Jeandor
Jeanette Greene-Jeandor
Michel Jeandor y Miriam Ruiz
†Ismael y Carmen Tromp- Rodriquez

Subrino y Subrinanan

Swa y cuñanan:
Rita Geerman y famia
Magriet Geerman y famia
†Ronald y Bianca Geerman-Luydens y famia

Stima manera yiunan: Giovanni y Giandre Boekhoudt

Ihanan, primo y primanan, Integrantenan di Solo Banda Show, Amigo(a)nan y coleganan musico demasiado pa mensiona

Su amigo(a)nan di Kapel di Alto Vista, Famia di Los Laga Bai, Rode Kruis, Kiwanis Palm Beach, Black Tie, Quota, Poets TV, coleganan di Galactica FM y demas emisoranan, coleganan musico y fanaticonan na Aruba, Republica Dominicana, Puerto Rico, Colombia, Korsow y Boneiro y na Hulanda.

Su bon bisiñanan y e Family Vacation Group

Famianan: Jeandor, Geerman, Bermudez, Odor, Scharbaay, Kock, Kelly, Trinks, Lee, Huijs, Hegingen, Rivadeneira, Li, Henttu, John, Greene, Ruiz, Tromp, Rodriguez, Hernandez, Hodge, Eckmeyer, Franken, Werleman, Boekhoudt, Luydens, Maduro, Giel, Hill, Dake, Toppenberg, Mateo, Bergrok, Cardenas, Barnes, Gomez, Van der Bliek, Ridderstap, Hoek, Evertz, Wernet, Boekhoudt, Dirksz, De Cuba, Rasmijn, Wever, Webb, Tromp,, Kwidama, Ramada, Scoop, Obispo, Bernadina.

Ta invita tur amigo, bisiñanan, fanaticonan y conosirnan pa asisti na e **acto di celebracion** cual ta tuma lugar diabierna dia **26 di September 2025** saliendo for di Entertaiment Center pa Cas di Cultura.
Di 6pm pa 9pm tin e **oportunidad pa condolencia y despedida** di nos defunto.

Dia **27 di september 2025** e restonan mortal lo ta reposa den misa Inmaculada Concepcion na Santa Cruz for di 1or pa 4or pm. Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.
Enbes di flor of krans lo ta bay tin un box disponibel den misa como donacion pa Wilhelmina Kankerfonds y Alto Vista.

Desculpa nos si den nos tristeza nos por a lubida di menciona un of otro famia of organisacion.

Ta desea pa tur bisti colornan alegre.

Nos ta lamenta cu depues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Lagrima y flornan por seca, su recuerdonan y tur loke el a haci y significa pa nos, lo keda graba pa semper den nos mente y curason.
"Cerca Dios mi alma ta na paz, ta di DJ'E mi salbacion ta bin"
Salmo 62:1



Cu hopi tristesa pero conforme cu boluntad di Dios nos ta anuncia cu a bay laga nos y cu ta den brasa di Señor
Tata, Welo, Bisa Welo, Ruman y Omo stima

Francisco Julio Giel

Cariñosamente yama "Frans" of "KEKE"
⋆ 04 Jun 1944 - †21 Sept 2025

Su Mayornan: †Vidal y †Fransisca Giel -Christiaans
Casa: †Filomena Maria Giel Wolff

Yiunan:
Remberto (Beto)– SueAnne Giel-Black
Lidia Giel
Juan (TinTin)- Alejandra i famia Giel – Pareja
Nelson (Popoy) -Mushaina Giel- Tromp
Lucio Oslin (Ochi) – Shahayra -Giel Christiaans

Compañera: Magda Kelly

Nieto(a)nan:
Marissa y Sam Predham-Giel,
Raylin Giel (NL)
Randy Giel
Shayra Giel y Clifford Boekhoudt
Nelaine Giel
Juan Junior y Gabriela Giel Payares (NL)
Andre Giel (USA)
Shandon Giel
Nelshon Giel y Yeralvienne Vrolijk
Laira Giel

Bisanieto(a)nan: Rayshawn Hoek, Brayson Boekhoudt, Jehieli Giel, Zileina Boekhoudt.

Iha Stima : Marylou Prada Castellano-Wolff

Ruman:
Cecil y Leonora Giel - Figaroa
† Antonio y † Maria Anna Giel -Tromp
Juan y Rosalba Giel – Ossa
† Victor y Anita Giel Velasquez
† Bernardo y †Filomena Giel- Figaroa
Emiliano y † Norma Giel- Jacobs
† Filomena y † Irving Yarzagaray- Giel
Jossy y Olga Giel - Velasquez
Tomas y Maria Giel- Wolff
Catharina Giel
Mariana i Hubert Croes- Giel

Subrino(a)nan : Lodowiko Giel i famia, Orlando Giel i famia, Jacinto Giel i famia, Edwin Giel I famia, Antonino Giel I famia, Albertico Giel I famia, Jhonny Giel I famia, Teofilo Giel I famia, Mario Giel I famia, Ana Maria Giel, Sammy Giel I famia, Robert Giel I famia, Carla Giel, Carl Giel I famia, Bernie Giel, Arthur Giel, Jouraine Giel I famia, Gregory Giel I famia, Emily Henriquez, Ivan Yarzagaray I famia, Jairo Yarzagaray (NL), Marisol Giel I Famia (NL), Rafael Giel, Glennrick Ridderstap, Lisa Giel I famia, Marjorie Giel, Frederick Giel I famia (NL), Edrick Tromp (NL)

Swa y cuñanan :
† Genoveva Wolff I Famia
Claudio – Anni Wolff-Kelly y Famia
Hose – † Bertha Wolff – Tromp y Famia
Juancito – Ika Wolff– Kelly y Famia
Jozef - † Betty Wolff– Figaroa y Famia
Maria – Tomas Wolff - Giel y Famia
Thomas – Lourdes Wolff- Pontilius y famia
Pedro- Nuris Wolff-Hernandez y Famia
Juan – Martina Henriquez-Kelly y famia

Su bon Amigo(a)nan: Ichi Ridderstaat, Nando Patan Farro I famia, Tinchi y Yessy Farro i famia., Rolando (Cambochi)Tromp., Frank Lacle.

Y na tur su amigonan Aruba, Curaçao, Boneiro cu ta hopi pa mencion
Su ex coleganan di Elmar N.V
Famianan di caha di Orgel na Aruba y Curacao
Su ex team nan di futbol. SV Bubali, Deportivo Nacional, Atletico
Grupo di Cas di Machi Fanki
Suegro(a)nan,Primo(a)nan, conocirnan y bisiñanan.

Demas famia Giel, Wolff, Riderstaat, Ridderstap, Henriquez, Black, Tromp, Christiaans, Yarzagaray, Lejuez, Croes, Pareja, Figaroa, Kelly, Pontilius, Ossa, Velasquez, Jacobs, Boekhoudt, Payares

Ta invita pa acto di despedida cu lo tuma lugar Dialuna dia 29 Sept na Misa Santa Anna Noord di 2or pa 4or di atardi. Acto di cremashon lo tuma lugar den seno familiar. Despues di cremashon no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Condolencia lo tuma lugar Diasabra dia 27 Sept. na Aurora Funeral Home di 7or pa 9or di anochi.

Nos desculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi Wardador, mi n'tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta pone mi sosega.
E ta hiba mi na awa trankil
pa mi bolbe haya forsa
Salmo: 23



Cu profundo dolor na nos curason, pero agradecido pa tur locual e la nifica pa nos. Nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Juan Inocencio Hendrik Vrolijk

Mihor conoci como Hendrik of Henky
⋆28-12-1945 - †23-09-2025

Na nomber di su:
Mayornan: †Esteban (Rey) y †Aida Vrolijk-Quant
Su casa stima: Luz Amparo Vrolijk-Guerrero
Yiu stima: Julisa Vrolijk
Mama di su yiu: †Iris Geerman

Rumannan:
† Sylvester, Sira Vrolijk-Boekhoudt y famia
† Raymundo, Margarita Vrolijk-Hernandez y famia
† Andres, Annie Vrolijk-Neef y famia
† Philomena Vrolijk, yiu y famia
Deni Vrolijk, yiunan y famia
† Leo, Serodjinie Vrolijk-Ajodhia y famia
Annie y Orlando Gomez Correa-Vrolijk
Mirto, †Stella Vrolijk-Nicolaas y famia
Lies Vrolijk y Manuel Pimienta
Ada y Jacinto Werleman-Vrolijk

Menasa di violencia online ta conduci na aresto despues di asesinato di Charlie Kirk

Tanta y omonan:
† Narcisa Croes y famia
† Catharina Vrolijk
† Eugenia Vrolijk
† Carlos Vrolijk y famia
† Ninita Pourrier y famia
† Felipe Quant
† Andres Quant y famia
† Reineta de Windt y famia
† Maximina Maduro y famia
† Macaria Orman y famia
† Ramiro Quant y famia
Margot y Eddie Thodé y famia

Subrino- y subrinanan: Siegfried, Jorge, Dubraschko, Veruschka, Vanessa, Alex, Daniel, José, Shama, Amar y Madonna.
Suegro y suegra: †Hernando y †Eugenia Guerrero-Arenas.

Swa- y cuñanan:
Hernando, Flor y famia Guerrero na Colombia
Maria Eugenia Guerrero na Colombia
Esperanza Guerrero na Colombia
Rosalba Guerrero na Colombia
Elsa Guerrero na Colombia
Yolanda
Jose Olvane na Colombia
Luis Francisco Guerrero y famia na Francia
Hijastro: Javier Alberto Guerrero

Amigonan di antes y tambe su ex-Coleganan di WEB Aruba NV: Stanley y Dario Arends, Rupert Laclé, Joe Nebblett, Shelly Toppenberg, Rudy Frank, Dominico Croes, Hous y demas coleganan.
Su amigonan di cas: Rubiela Jaramillo, Ayari Martes, Ruby Vargas y casa, Alba Reyes, Romana Alvarez
Su mascotanan stima: Canela, Princesa, Laika, Garfield, Lucero y Bamby
Primo- y primanan, ihanan, bon bisiñanan y demas famia.
Sin lubida, un danki na tur su dokter- y enfermeronan, cu a asisti Hendrik durante su enfermedad y na Faith & Hope Medical Transport.
Tambe na tur e boluntarionan di Misa cu a trece Santa Hostia pa Hendrik fielmente.
Acto di condolencia ta tuma lugar na Aurora Funeral Home riba dialuna 29 di september 2025 di 7or pa 9or di anochi.
Acto di entiero lo tuma lugar na Catedral San Francisco na Playa riba diamars 30 di september 2025 di 2or pa 4or di atardi, despues saliendo pa Santana Catolico na Playa.
Despensa nos si nos por a lubida cualkier famia den nos momento di tristesa.
Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada. Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haña forsa". Salmo: 23



Cu dolor na nos curason, nos ta anuncia fayecimento di:

Sixto Dirksen

⋆06-08-1951 – †18-09-2025

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

Menasa di violencia online ta conduci na aresto despues di asesinato di Charlie Kirk



(AP) – Tin un cantidad di aresto na Merca despues di asesinato di Charlie Kirk pa menasa di violencia como respuesta na asesinato di e activista conservador.

Un homber di Texas, kende autoridadnan a bisa a expresa sosten pa Kirk, ta enfrentando cargonan federal despues di haci supuesto menasa online e luna aki pa tira riba un parada di Orguyo den ciudad di Abilene como vengansa pa asesinato di Kirk. Y na El Paso, un muhe ta enfrentando cargo pa candela intencional despues cu autoridadnan ta bisa el a purba di pega un iglesia na candela y a laga menasa unda tabatin planea un evento den honor di Kirk.

Agentenan di ley na Utah y Minnesota a haci arestonan similar.

Rednan social a bira cayente dianan despues di asesinato di Kirk, dia 10 di september, cu hende lamentando su perdida – algun di nan bisando cu no tabata di acuerdo cu su ideologianan pero tabata sostene su derecho pa expresa nan – como tambe algun celebrando e.

Alex del Carmen, criminologo y profesor na Tarleton State University na Texas, a bisa cu e aumento den menasa despues di asesinato di Kirk ta "peligroso."
"E Prome Amienda ta protege discurso fuerte, impopular, pero no ta protege menasa valido," Del Carmen a bisa. "Ora hende crusa e linea ey, responsabilidad ta esencial, igual cu empatia pa esnan cu ta di duelo."

Reino Uni ta bay introduci carchi di ID digital, rebibando un idea contencioso



(AP) — Ciudadano Britanico y residente permanente lo mester produci un carchi di identificacion digital obligatorio pa por bay trabao, prome minister Keir Starmer a anuncia diabierna, rebibando un idea contencioso den un intento pa mustra cu gobierno tin control di frontera di e pais.

Gobierno ta bisa cu e plan ta bay yuda reduci inmigracion no autorisa door di hacie mas dificil pa hende traha den economia informal. E ta bisa cu tambe ta bay hacie mas simpel pa hende haya acceso na cuido di salud, beneficio social, cuido di mucha y otro servicio publico.

“Bo no ta bay por traha na Reino Uni si bo no tin un ID digital. E ta asina simpel,” Starmer a bisa un reunion internacional di politico di iskierda na Londres. El a bisa cu e sistema nobo di ID lo ta na vigor pa proximo eleccion, programa pa 2029.

Reino Uni no tin carchi di identificacion obligatorio pa ciudadanonan ordinario desde tiki prome cu Segundo Guera Mundial, y e idea pa largo ta contencioso, cu defensornan di derechonan humano argumentando cu ta viola libertad personal y ta pone informacion di hende den riesgo.

Ex-prome minister Tony Blair a purba di introduci carchi di ID biometrico dos decada atras como un manera pa combati terorismo y fraude, pero a bandona e plan despues di oposicion fuerte for di publico y Parlamento.

“Semper tabatin e sentimento aki cu Reino Uni no ta un sociedad asina-yama ‘Documento por fabor,’ den contraste cu Europa continental y otro pais unda carchi di ID ta hopi comun,” segun Tim Bale, profesor di politica na Queen Mary University of London. “Mester bisa sinembargo, cu mirando cu ta forsa un persona den algun manera pa proba su identidad den diferente circunstancia, tanto den contacto cu gobierno y den contacto cu sector priva di tur sorto di manera, cu un carchi di ID digital lo por ta hopi util.”

Starmer a bisa cu hende no lo mester tin nan ID of ser pidi pa present’e, pero e ta bay ta obligatorio pa haya un trabao.

Anunciando e plan na Cumbre Global di Accion Progreso, atendi pa politiconan incluyendo prome minister Canades, Mark Carney y lider Spaño, Pedro Sanchez, Starmer a bisa cu “pa demasiado aña ta demasiado facil pa hende bin akinan, slip den economia informal y keda akinan ilegalmente. Pasobra francamente, nos ta duda den bisa cosnan cu claramente ta berdad,” Starmer a bisa, agregando cu “e simpel hecho cu cada nacion mester tin control di su fronteranan. Nos mester sa ken ta na nos pais.”

El a bisa cu mustra votadornan cu e sistema di inmigracion ta husto ta clave pa derota e “politica di keho depredador” ofreci pa partido di derecha. Gobierno a bisa cu e ID digital ta bay ta gratis y ta bay traha pa hende cu no tin un smartphone, y cu ta bay tene un consulta publico pa refina e detayenan.

Manera gobiernonan Conservador anterior, administracion di Labor di Starmer tin problema pa stop migrantenan crusando e Canal Ingles riba botonan inflable, dirigi pa contrabandista. Alrededor di 37mil persona a crusa e Canal Ingles riba botonan chikito aña pasa, y mas cu 30mil te awo e aña aki.

Starmer a priminti di baha e cantidad ey door di combati e gangnan criminal di contrabanda di hende cu ta organisa e biahe, y door di reduci e “factornan di atraccion” cu ta atrae migrante na Reino Uni – incluyendo un percepcion cu ta facil pa haya trabao ‘zwart’.

The Birdie
CLUB HOUSE RESTAURANT
Golden Hour
By The Lighthouse
TIERRA DEL SOL by IBEROSTAR GOLF COURSE
Live entertainment with Marisela
Every Saturday
5:30PM - 7:30PM | 50% Happy Hour
25% Local Discount on The Birdie Menu
Reservations: +297 699 - 9317

Enfrentando isolacion global na UN

Netanyahu ta bisa cu Israel 'mester caba e trabao' contra Hamas



(AP) — Rondia di criticonan y manifestantenan na Nacionnan Uni, e primario di Israel Benjamin Netanyahu a bisa colega lider mundial diabierna cu su nacion "mester caba e trabao" en contra di Hamas na Gaza, dunando un discurso desafiante a pesar di aislamento internacional creciente debi na su nengamento pa termina e guera devastador. "Lider occidental por a dobla bao di e presion," el a bisa. "Y mi ta garantisa bo un cos: Israel no lo haci esey."

E discurso di Netanyahu, dirigi tanto na su audiencia domestico cada biaha mas dividi como na e audiencia global, a cuminsa despues cu decenas di delegado for di varios nacion a sali en masa for di e salon di Asamblea General di UN diabierna ora el a cuminsa.

Respondiendo na e decision di paisnan reciente pa reconoce estado di Palestina, Netanyahu a bisa: "Bo decision bergonsoso lo anima terorismo en contra di Hudiu y en contra di hende inocente na tur luga."

Mientras e lider Israeli tabata papia, gritonan incomprensibel a echo rond di e salon, mientras aplauso a bin di apoyadornan na e galeria. E delegacion di Merca, kende a respalda Netanyahu den su campaña en contra di Hamas, a keda na nan luga. E poco poder mundial presente, Merca y Gran Britania, no a manda nan oficialnan mas superior of nan embahador di UN na nan seccion. Den luga di esey, e tabata yena cu diplomaticonan mas inferior di nivel abao.

Netanyahu ta enfrenta aislamento internacional, acusacion di crimen di guera y presion creciente pa termina un conflicto cu el a continua intensifica. E discurso di diabierna tabata su oportunidad pa pusha back na e plataforma mas grandi di e comunidad internacional. El a usa esey pa presenta Gaza como e unico frente restante den un guera mas amplio, nombrando mision militar reciente di Israel pa ataca su enemigonan y contene menasa na su seguridad na Iran, Libano, Siria y Yemen.

E gobierno di Israel a tuma paso pa Netanyahu ser tendi na Gaza, estableciendo speaker pa transmiti e discurso den e teritorio aunke e ehercito a pusha Palestinonan leu di su fronteranan. E oficina di e prome minister tambe a reclama cu e ehercito Israeli a tuma over telefon mobil na Gaza pa transmiti su mensahe, aunke periodistanan di AP den interno di Gaza no a mira evidencia inmediato di e discurso di Netanyahu ser transmiti riba telefonnan ey.

Netanyahu a bisa cu e medidanan special a ser tuma den un intento pa yega na e rehennan Israeli ainda cu ta ser teni na Gaza. El a papia na Hebreo pa un momento, y el a lesa e nombernan di e 20 kende ta ser pensa di ainda ta bibo.

Hamas a responde na e discurso cu un declaracion acusando Netanyahu di haci hustificacion falso pa continua e guera.

"Si e tabata berdaderamente preocupa pa su capturadonan, e lo a para su bombardeo brutal, matansa di genocidio, y e destruccion di Gaza," Hamas a bisa den un declaracion publica riba su website. "En bes di esey, e ta gaña y ta sigui pone nan bida den peliger."



Aruba Bank ta haci un donacion di AWG 100,000 pa Stichting Kinderhuis Imeldahof como parti di nan 100 "Years Legacy Project"



Como parti di e celebracion di 100 aña di Aruba Bank, e banco a anuncia un donacion significativo di 100 mil florin pa Stichting Kinderhuis Imeldahof.

E fondo aki lo ser uza pa renoba e "Hall" historico di Imeldahof, cu tin un gran balor emocional y cultural pa nos comunidad.

E renobacion lo crea un espacio multifuncional y moderno cu ta sirbi pa:

"Homeschooling" y enrikecemento academico
Reunionnan di grupo y desaroyo di habilidad nobo
Tecnologia na disposicion cu laptop y proyector
Actividadnan recreativo y educativo
Stichting Kinderhuis Imeldahof ta brinda cuido pa mucha den situacion vulnerabel for di 1954, y a crece como un centro specialisa pa guia y proteha nos muchanan.

"Aruba Bank ta honra di contribui na un institucion cu ta haci un impacto importante riba bida di nos muchanan. E legado di Imeldahof ta parti di nos historia, y cu e renobacion aki nos ta yuda preserva esey y mes momento inverti den futuro di educacion y desaroyo di nos hubentud," segun Aruba Bank.



E donacion ta parti di nan "100 Years Legacy Project", cu tin como meta pa sostene pilarnan importante manera Educacion, Apoyo di Hubentud y Perservacion Cultural.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 27 september 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Wereld Toerisme Dag...

Om successen te vieren, of misschien ook...?



Pagina 6

Groot onderzoek naar de impact van slavernij op de huidige samenlevingen gestart



Pagina 2

Video van toeristen die met UTV over wit zand rijden veroorzaakt verontwaardiging



Pagina 4



Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

Groot onderzoek naar de impact van slavernij op de huidige samenlevingen gestart

Hoe slavernij de Nederlandse Caribische eilanden heeft beïnvloed en welke impact dit vandaag de dag nog heeft op onze samenlevingen. Dat is het onderwerp van de gezamenlijke leerstoel van vier academische instellingen die onlangs het onderzoeksproject hebben gelanceerd.





De Caribbean Higher Education Council of the Kingdom of the Netherlands (CHECK) is verantwoordelijk voor de vier academische instellingen: de Universiteit van Curaçao, de Universiteit van St. Maarten, de Universiteit van Aruba en het Pedagogisch Instituut. Met steun van het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) heeft CHECK de gezamenlijke leerstoel "Slavernij en haar Gevolgen" ingesteld.

De leerstoel is een belangrijke mijlpaal in de collectieve inspanning om de blijvende gevolgen van slavernij voor onze eilanden te erkennen en te begrijpen. Hij is het resultaat van de trans-Atlantische dialoog over de blijvende impact van slavernij binnen het Koninkrijk der Nederlanden die plaatsvond van 2022 tot 2024. Er is afgesproken dat elke instelling onder deze leerstoel onderzoek zal verrichten, maar vanuit specifieke thema's, om zo vanuit een Caribisch perspectief te laten zien hoe slavernij en haar gevolgen zich hebben gemanifesteerd en nog steeds manifesteren.

Hoogleraren en onderzoekers van de regionale instellingen zullen het onderzoek uitvoeren in vier werkpakketten: Erfenis van de slavernij; trauma, verzet en veerkracht; invloed van slavernij op onderwijs, instructie en vorming; immigratie, identiteit en arbeidsomstandigheden; en daarnaast slavernij op de kleinere eilanden.

Auteur Mario Kleinmoedig leidde de introductiesessie van de leerstoel, die gelijktijdig plaatsvond in St. Maarten, Curaçao, Nederland en Aruba, in aanwezigheid van verschillende hoogwaardigheidsbekleders. Onder hen waren de huidige minister van Onderwijs van Curaçao, Sithree van Heydoorn, voormalig minister-president van Curaçao Maria Liberia-Peters en rectoren Stella van Rijn, Sue-Ann Lee en anderen van de verschillende eilanden.

Kleinmoedig verklaarde dat de samenwerking tussen de instellingen innovatief is, aangezien vier instellingen niet alleen de geschiedenis maar ook de huidige sociaal-economische en culturele realiteit, voortgekomen uit de slavernij, zullen onderzoeken en analyseren. De vier onderzoekspakketten zijn onderling verbonden, legde hij uit. "Het werk wordt gedeeld tussen de eilanden in de zoektocht naar waarheid, herstel en gelijkheid."

De voorzitter van de Universiteit van St. Maarten, Dr. Antonio Carmona Báez, zei dat deze leerstoel betekent dat hogeronderwijsinstellingen vormgeven aan samenwerking, moed en vastberadenheid om "onze regio met één stem te laten spreken over het gedeelde verleden van slavernij en de impact daarvan tot op de dag van vandaag." Carmona Báez sprak zijn grote dank uit aan de collega's van de instellingen die "samen niet alleen een institutioneel netwerk vormen, maar ook verrijkte kennisgemeenschappen voor onze mensen, met de verantwoordelijkheid om kennis te produceren voor onze samenlevingen."

Carmona Báez bedankte in het bijzonder degenen die het driejarige programma van de leerstoel hebben gerealiseerd: Dr. Luc Alofs, Dr. Paula Kibbelaar, Drs. Raymond Jeserun en Prof. Dr. Rosemary Allen, die hebben volgehouden om dit resultaat te bereiken. Hij sprak ook zijn dank uit aan Dr. Elisabeth Echteld, die het proces tussen de instellingen en het OCW coördineerde. "Namens CHECK en de Universiteit van St. Maarten wil ik ook OCW bedanken voor het erkennen van het belang van dit werk en het waarborgen van de nodige financiering."

De academicus noemde het moment historisch, omdat hiermee een academische leerstoel wordt gevestigd die niet alleen Curaçao, St. Maarten en Aruba verenigt, maar ook Saba, St. Eustatius en Bonaire. "Dit bevestigt dat wij, de mensen van de Caribische eilanden, de institutionele en intellectuele capaciteit hebben om onze eigen verhalen te onderzoeken en te verwoorden."

De leerstoel "Slavernij en haar Gevolgen" is geen academische luxe, vervolgde de voorzitter van de Universiteit van St. Maarten, maar een noodzaak. "Het is een verklaring dat elk serieus onderzoek naar de impact van slavernij op onze samenlevingen moet uitgaan van de materiële omstandigheden waarin onze voorouders hebben geleefd en gestorven, en waar wij ons nu bevinden. Het is het antwoord van ons in het Caribisch gebied, waar wij deelnemen aan de dialoog over slavernij en herstel, een thema dat in Amerika en Europa de gesprekken domineert. Onze stem, gebaseerd op onze Caribische ervaring, moet gehoord worden," zei Carmona Báez in zijn toespraak. "Onze realiteiten zijn geen abstracties. Ze zijn de voortdurende realiteit van slavernij."

Als hogeronderwijsinstellingen die in de Caribische regio zijn gevestigd en gericht zijn op de Caribische ervaring, kunnen we laten zien dat de gevolgen en effecten van slavernij nog steeds een hedendaagse realiteit zijn. Volgens Dr. Carmona Báez richten de vier onderzoeksgebieden, of werkpakketten, zich op cruciale dimensies van de erfenis van de slavernij. Zo zal het werkpakket over arbeidsmigratie de historische en hedendaagse omstandigheden van de arbeidskrachten op onze eilanden onderzoeken, en hoe arbeid en migratie blijven bepalen wie wij zijn. Het onderzoek naar slavernij op de kleine eilanden zal de impact van slavernij op de politieke en sociale constellaties en het ingewikkelde evenwicht tussen interne autonomie en externe opgelegde structuren illustreren. Het werkpakket over onderwijs en slavernij zal laten zien hoe slavernij werd voorgesteld – positief, negatief of zelfs genegeerd – en wat er moet gebeuren om een beter begrip van ons verleden te creëren. En ten slotte zal het onderzoek naar trauma, verzet en veerkracht een stem geven aan de gemeenschappelijke, psychologische en culturele dimensies van slavernij, waarbij pijn en trauma worden erkend en tegelijkertijd verzet, veerkracht en creativiteit worden gevierd. "Samen herinneren deze onderzoekslijnen ons eraan dat slavernij multidimensionaal is – in politiek, klasse en samenleving. Het vereist een multidimensionaal, multicultureel en multiregionaal antwoord."

Dit project vergde veel tijd en geduld om de instellingen bij elkaar te brengen, elk vanuit hun eigen culturele perspectief, terwijl ze ook hun academische tradities navigeerden en de prioriteiten en beperkingen van elke instelling erkenden. "Het vereiste onderhandelingen over budget en middelen. Maar we hebben volgehouden omdat we begrepen dat de beloning van samenwerking groter is dan het comfort van isolatie. Wij geloven in de kracht van Caribische samenwerking." De leerstoel toont aan wat er kan worden bereikt als men blijft investeren in samenwerking voor het algemeen welzijn van de eilanden in de regio.



Aruban Warriors plannen actie om publieke toegang tot strand bij Spaans Lagoen Weg te verdedigen

Onlangs bracht de voorzitter van Aruban Warriors – Inheemse Beweging van Aruba, Helena Croes, via het platform TikTok een situatie onder de aandacht die tot ongenoegen heeft geleid bij de organisatie en bewoners van de omgeving Spaans Lagoen Weg. In een gedeelde video was te zien dat een persoon, in de video aangeduid als een Nederlander, het strand daar had afgesloten zodat anderen er geen gebruik van konden maken.

Een burger, die achter de camera stond te filmen,



liet weten dat hij, als iemand die in de wijk Pos Chikito is opgegroeid, dit niet kan accepteren. *"Wij van Pos Chikito zijn hier opgegroeid, en nu zeg je dat dit te veel is,"* zei hij.

Croes van Aruban Warriors benadrukte dat dit niet iets nieuws is, maar al langere tijd voorkomt. Volgens haar sluiten alle huizen in die buurt het strand af. Eerst gebeurde dit met stenen, maar tegenwoordig gebruiken ze palen.

Daarom kondigde zij aan dat de stichting een "stand-off" zal organiseren. Aruban Warriors zal aanstaande zondag om 17.30 uur naar Spaans Lagoen Weg trekken om te laten zien dat het strand aan de lokale bevolking toebehoort en niet zomaar afgesloten mag worden. *"Dit is onze plek, ze kunnen onze plek niet zomaar afpakken terwijl de Arubanen slapen, en pas later klagen – wanneer er niets meer overblijft, dát is wanneer ze klagen,"* aldus Croes.

De burger die het filmpje maakte, wees er eveneens op dat de betrokkene het strand volledig had afgesloten en zelfs wil verhinderen dat de lokale bevolking er gebruik van maakt. *"Ze hebben de plek volledig dichtgemaakt; wij als Arubanen zelf krijgen geen prioriteit om toegang te hebben tot dat stuk strand dat ze hebben afgesloten. Ze zeggen ons dat we daar niets te zoeken hebben. Dit is ons eiland; we moeten ergens voor vechten – anders blijft Aruba achteruitgaan,"* verklaarde hij.



Het onderwerp is al langer een punt van discussie. Meerdere keren hebben burgers melding gemaakt van personen die probeerden delen van een strand af te sluiten en te privatiseren.

De autoriteiten hebben in het verleden maatregelen genomen, waaronder het opleggen van boetes. Ook is meermaals publiekelijk benadrukt dat volgens de Arubaanse wet alle stranden van Aruba openbaar zijn en dus niet afgesloten of geprivatiseerd mogen worden. Iedereen heeft het recht gebruik te maken van de openbare stranden op het eiland.

Volgens Overheidsvoorstel:

Eerste fase van herstructurering lerarensalarissen gaat in per 1 januari 2026

Donderdagmiddag kwam de Arubaanse lerarenvakbond (SIMAR) bijeen met minister van Onderwijs, Gerlien Croes, om een onderwerp te bespreken dat de aandacht van de gehele onderwijswereld heeft getrokken: de herstructurering van lerarensalarissen.

Voor de vergadering legde SIMAR-voorzitter Angelique Quijada uit aan Bon Dia Aruba dat één van de punten die zij zullen benadrukken is dat zij al aan het document hebben gewerkt en dat het duidelijk is. Het document stelt dat de salarisverhoging al op 1 januari 2025 had moeten ingaan.

"Dat is één van de punten die we het meest benadrukken, omdat dit teruggaat tot 1990, toen de salarissen van leraren niet werden verhoogd. Het is een zeer lange periode geweest, en wij willen een duidelijke ingangsdatum," aldus Quijada.

Quijada merkte ook op dat de huidige minister van Onderwijs op 15 mei een vergadering met de vakbond heeft gehad. Volgens de voorzitter is er sinds haar aantreden al zes maanden gewerkt aan de salarisverhoging voor leraren. Volgens Quijada is dat voldoende tijd om een duidelijk plan te hebben voor implementatie.

Bon Dia Aruba sprak gisterenmiddag ook met Quijada over de vergadering zelf. Ze legde uit dat minister Croes aan de vakbond heeft gepresenteerd dat de eerste fase van het herstructureringsproces van de salarissen is begonnen, namelijk de legaliseringsfase.

Ze legde verder uit dat er al jaren een aanzienlijk verschil bestaat tussen de salarissen van kleuter- en basisschoolleraren en die in het voortgezet onderwijs. Het egaliseren van deze salarissen vormt de eerste fase die zal worden uitgevoerd.

Quijada gaf aan dat de egalisering over drie jaar zal plaatsvinden: de eerste verhoging in 2026, de tweede in 2027 en de laatste in 2028.

Ze legde ook uit dat een onderdeel van de eerste fase inhoudt dat alle leraren in schaal 13 worden overgeplaatst naar schaal 34, terwijl alle andere leraren in alle schalen een salarisverhoging van 3,49% krijgen.

Wat betreft het verwijderen van leeftijdsgebonden criteria gekoppeld aan salaris, legde Quijada uit dat leeftijd in deze eerste fase niet zal worden aangepast. Minister Croes gaf echter aan dat er in een volgende fase mogelijk veranderingen kunnen plaatsvinden, hoewel er nog geen concreet plan is.

"We hebben geen exacte uitleg gekregen van wat er precies zal gebeuren. Ze gaven alleen aan dat ze de vele schalen zullen vereenvoudigen – momenteel zijn er 45, en dit wordt teruggebracht tot vijf of zes schalen. Ze zullen salarissen aanpassen voor klasassistenten, leraren en schoolleiders, en leeftijdsgebonden aanpassingen verwijderen en afstemmen op het compensatiebeleid. Dus als je een cursus afrondt, kun je daar passend voor worden gecompenseerd. Dat alles zal in fase twee plaatsvinden," zei ze.

Na de vergadering met minister Croes kwam SIMAR bijeen met haar leden. Quijada legde uit dat de leden benadrukten dat de vorige regering al een document had ondertekend waarin stond dat de salarisverhoging per 1 januari 2025 in zou gaan. Mocht deze datum niet worden gehaald, gaf het document ook aan dat de verhoging bij de daadwerkelijke invoering met terugwerkende kracht zal worden toegepast.



"Dat is wat onze leden willen dat we aan de minister voorleggen. We willen de verhoging, maar we willen dat deze met terugwerkende kracht wordt toegepast. Daarbij moeten we ook rekening houden dat sommige leraren dit jaar met pensioen zijn gegaan. Bijvoorbeeld, als iemand in april met pensioen ging en de verhoging stond gepland voor 1 januari 2025, is er een mogelijkheid dat ze de verhoging voor de maanden januari tot april ontvangen," voegde ze toe.

Een ander punt dat Quijada noemde en dat door de vakbondsleden werd aangekaart, is het verschil in salarissen tussen leraren die momenteel werkzaam zijn bij EPB en die bij EPI. Dit komt doordat EPB recent is overgegaan naar een MBO-school, terwijl EPI ook een MBO-school is, en de egalisering zal ook daar van toepassing zijn.

Volgens het overheidsvoorstel gaat de eerste fase van het herstructureringsproces van de lerarensalarissen in op 1 januari 2026.

ARUBA VANDAAG

Video van toeristen die met UTV over wit zand rijden veroorzaakt verontwaardiging

Deze week verscheen op sociale media een video die voor veel ophef zorgde. Hierin is te zien hoe toeristen met een UTV-voertuig over het witte zand rijden. Lokale bewoners én toeristen reageerden verontwaardigd en vroegen zich af hoe dit mogelijk is en of het verhuurbedrijf de toeristen wel informeert over waar zij met dergelijke voertuigen mogen en niet mogen rijden.

Een gebruiker plaatste de video op een speciale Facebookpagina voor toeristen die informatie over Aruba zoeken en delen. In de beelden is duidelijk te zien hoe de toeristen met de UTV over het witte zand vlak bij de branding rijden.

Volgens de wet is het verboden om met motorvoertuigen over wit zand te rijden. Wie dit toch doet, riskeert een aanzienlijke boete.

Direct na de publicatie lieten gebruikers hun mening horen in de reacties. Enkele opmerkingen waren: “Check welk autoverhuurbedrijf het is en bel



de politie”, “Er zit er altijd wel één tussen die het verpest”, “Gezond verstand moet je vertellen dat dit niet mag”, en “Noteer het kenteken en laat de politie een boete geven.” De reacties toonden duidelijk de grote verontwaardiging.

Gebruikers vroegen zich ook af of de verhuurbedrijven hun klanten wel voldoende informeren over de toegestane routes. Een eigenaar van een autoverhuurbedrijf gaf zijn eigen ervaring weer:
“Als eigenaar van een verhuurbedrijf kan ik zeggen dat we het uitleggen, maar de houding van veel bezoekers is niet best. Je zegt ze dat ze niet met een Harley-Davidson naar Natural Bridge moeten gaan, en je kunt waarschijnlijk wel raden waar ze als eerste naartoe gaan,” aldus de ondernemer.

De discussie over ATV’s en UTV’s speelt al jaren op Aruba. Milieuactivisten slaan alarm over de schade die deze voertuigen veroorzaken in de natuur. Ze wijzen op het directe gevaar voor dieren en planten en op het verstoren van de natuurlijke bodem, wat onder meer erosie veroorzaakt.

In 2021 maakte de vorige MEP-RAIZ-regering bekend dat er een multidisciplinaire commissie en een taskforce was ingesteld om het probleem met UTV’s en ATV’s aan te pakken. In juli 2022 werd gemeld dat er gewerkt werd aan een plan voor het beheer van deze voertuigen, te beginnen met alternatieve routes om de natuur te beschermen. In 2024 kondigde de regering een transitieproces aan van drie jaar.

Deze overgangsfase zou op 1 januari 2025 beginnen en in 2028 eindigen. Het doel is dat tegen 2028 alle bedrijven hun activiteiten hebben aangepast om in harmonie met de natuur te werken. Vanaf 1 januari 2025 zouden drie alternatieve routes moeten worden aangewezen, de wanorde en snelheid beter gereguleerd en herstelgebieden voor de natuur gecreëerd. In 2026 zouden fondsen beschikbaar komen voor “micro transition loans”, waarmee kleine bedrijven steun kunnen krijgen bij de overstap naar andere activiteiten. Daarnaast wilde de vorige regering certificeringsprogramma’s opzetten om bedrijven te erkennen die bereidheid en durf tonen om de natuur te beschermen en nieuwe activiteiten te ontwikkelen.

Sindsdien is er echter niets meer van de regering vernomen over de voortgang van dit proces en wat er daadwerkelijk is bereikt.

Een gezond debat...*Over relevante aspecten...?*

Onze pas afgetreden premier ging onlangs de publiciteit in met een uitdaging aan het adres van haar opvolger om een debat aan te gaan over het voorstel tot rijkswet financieel toezicht voor Aruba, daarbij inbegrepen de inhoud van een Arubaanse toezichtwet die ook het levenslicht moet zien, naar we aannemen. Als de huidige premier de uitdaging aanvaardt dan kunnen we een show verwachten die veel weg zal hebben van het debat dat toch gevoerd moet worden in het parlement. Het voordeel voor de vorige premier, in haar huidige rol van parlementariër, is dat zij in het debat minder beperkt zal zijn dan in de Staten, in vergelijking met een minister die zijn/haar beleid met betrekking tot dit voorstel moet verdedigen. Zelfs dan zal in dit geval de huidige premier vanuit een sterke positie het debat aangaan, want het verdedigen van het betreffende document zoals het er nu ligt is veel makkelijker, ongeacht wie verantwoordelijk is geweest voor welk deel ervan. Het is aan de gewezen premier om aan te tonen welk deel van het voorstel niet deugt en wat zij graag anders zou willen zien; een weinig benijdenswaardige positie maar uiteindelijk heeft zijzelf het debat aangevraagd.

In ieder geval zou het een interessant debat worden, zeker als beiden ter zake blijven en niet blijven hangen bij minder belangrijke aspecten. Dan zou het ook een belangrijke bijdrage leveren aan de duidelijkheid die de burger moet krijgen over dit onderwerp. We gaan ervan uit dat beiden deze gedachte delen. Dat brengt ons dan bij een paar zaken die van tevoren uit de weg moeten worden geruimd. Bijvoorbeeld: er is een team van deskundige adviseurs dat aan het voorstel heeft gewerkt, in de meeste gevallen wellicht ambtenaren van de Arubaanse en de Nederlandse overheid die, zoals vermeld, op ambtelijk niveau aan het voorstel hebben gewerkt. Maar daarna zou dan het overleg ‘op politiek niveau’ moeten hebben plaatsgevonden. Dit kan de – verkeerde - indruk wekken dat de verantwoordelijke politicus, zeker in het geval van de gewezen premier, de handen in onschuld kan wassen voor wat het uiteindelijke voorstel betreft, omdat zij zou kunnen verklaren dat het voorstel eigenlijk uitsluitend zou zijn wat de ambtenaren hebben voorgesteld en dat zij daar niet aan gebonden zou zijn. Dat zou een behoorlijke verdraaiing van de werkelijkheid zijn want in het leven van alledag gaat geen enkele groep ambtenaren samen zitten om hun eigen verhaal uit te vinden, dat nadien compleet verworpen zou kunnen worden door de betrokken bewindslieden. De werkelijkheid is dat de groep begint te werken met een zekere oriëntatie in welke richting de goede formulering gezocht zal moeten worden voor de verschillende onderwerpen die in het voorstel moeten worden opgenomen. Als een bewindspersoon blijft volhouden dat hij/zij de ambtenaren volledig de vrijheid heeft gegeven om voor eigen rekening voorstellen te verzinnen, dan moet hij/zij de verantwoordelijkheid dragen voor het gebrek aan communicatie en sturing. In het echte leven, en zeker in het geval van zo’n belangrijke kwestie, doen de betrokken bewindspersonen hun werk en zijn voortdurend in contact met het team van experts. Dus is het ook niet mogelijk de verantwoordelijkheid voor het proces bij de betrokken ambtenaren te leggen, want zij dragen geen politieke verantwoordelijkheid en kunnen zelfs niet voor eigen rekening uitspraken doen over de inhoud, dat is aan de betrokken ministers vanuit hun politieke verantwoordelijkheid. Dit is uitermate belangrijk want het zorgt ervoor dat van tevoren al de rol die het adviseursteam zou hebben gespeeld, van tafel wordt gehaald. Het enige dat telt is dat er nu een document op tafel ligt en het is aan eenieder om te zeggen welk onderdeel van het voorstel men niet steunt. Om zaken nog duidelijker te stellen: we horen en lezen al wekenlang allerlei bezwaren en argumenten, maar het overgrote deel ervan komt niet ter zake en zegt niet wat er precies fout is en hoe dit dan anders zou moeten. Dat geldt natuurlijk voor de holle kreten over ‘het verlies van onze autonomie’ zonder dat men duidelijk kan aangeven waar, hoe en wanneer die autonomie dan kwijtgespeeld wordt en nog belangrijker: hoe die dan terug te krijgen? Laten we proberen nader te definiëren wat dat ‘verlies van autonomie’ inhoudt, daar we dat van de critici niet te horen krijgen. Het essentiële gedeelte van de oplegging van het toezicht betreft de controle op de begroting van het land, zowel vooraf als achteraf aan de bespreking en goedkeuring van de begrotingswet in de Staten, vanuit de Koninkrijksregering, geassisteerd door het college financieel toezicht (CAft) in diens adviesrol. Als men wil volhouden dat we nu nog steeds tegen het verlies van die autonomie moeten zijn, dan had men indertijd moeten protesteren tegen dat verlies toen de controle op het begrotingstraject werd ingesteld (in 2015). En wat zou het resultaat van een dergelijk protest zijn? Dat Nederland zegt dat er redenen aanwezig zijn voor de handhaving van het toezicht, punt uit.

Tenslotte, wat betreft de beschuldigingen wie eigenlijk verantwoordelijk zou zijn voor het huidige toezicht, dat nu in een rijkswet kan worden gegoten: in 2015 heeft ondeugdelijk bestuur gezorgd voor de oplegging van het toezicht, onder verantwoordelijkheid van de toenmalige én huidige premier. We hadden het op een lokale toezichtwet kunnen houden, met dezelfde Koninkrijksregering als toezichthouder in die wet sinds 2015. Maar in 2019 mislukte een poging van de huidige oppositiepartij, die toen de regering steunde, om de Koninkrijksregering uit de lokale wet te schrijven. Die poging mislukte niet in de Staten maar door ingrijpen vanuit Nederland trad die nooit in werking. Men was in Den Haag zo boos over dit kwalijke voorval dat men zaken geregeld wilde zien in een rijkswet, om te voorkomen dat ooit nog een Arubaanse politicus het in zijn/haar hoofd zou halen aan dat toezicht te komen. Vandaar dat beide partijen verantwoordelijkheid dragen voor de situatie waarin we ons nu bevinden, waar we waarschijnlijk nog heel wat jaren dat toezicht zullen houden. Als men een gezond en nuttig debat zou wensen, dan is het aan te bevelen om van beide kanten het te hebben over hoe we zoveel mogelijk vooruitgang boeken om mettertijd van dat toezicht af te komen. De rest is gewoon niet meer relevant...

Belemmert het financieel toezicht...*De economische ontwikkeling...?*

In het debat over de rijkswet voor het financieel toezicht in Aruba dat nu gaande is, doen enkele argumenten de ronde die nodig om aandacht vragen. Een ervan, de these over het verlies van onze autonomie als de rijkswet er komt, hebben we al uitgebreid weggeschreven; die is al in 2014/2015 van het toneel verdwenen. Het andere argument dat nu overblijft is de gedachte dat het toezicht van het Koninkrijk slecht zou zijn voor de sociaaleconomische ontwikkeling van de eilanden, waarbij wordt verwezen naar de gang van zaken op de zustereilanden Sint-Maarten en Curaçao, die sinds 2010 onder dit toezicht vallen. Dus lijkt het ons een goed idee om hier hun economische ontwikkeling sinds die tijd te analyseren. Anderzijds hebben we de economische ontwikkeling in Aruba die er positiever uitziet, ondanks enkele mindere momenten, onder andere de coronacrisis van 2020. Aruba heeft sinds 2010 tot in 2015 een periode meegemaakt zonder financieel toezicht, om daarna onder datzelfde toezicht van het Koninkrijk te vallen, weliswaar gecamoufleerd in een lokale wet, maar met hetzelfde gezag en dezelfde bevoegdheden als in het geval van de andere eilanden, waar het toezicht vijf jaar eerder een aanvang nam. Hier komen dan enkele belangrijke vragen naar voren, zoals: hoeveel invloed heeft het financieel toezicht op de economische ontwikkeling in het algemeen, als dat proces grotendeels afhankelijk is van privé investeringen? Het toezicht spitst zich vooral toe op de overheidsbegroting, maar wat voor invloed heeft dat dan op de totale economie?

Als we dan onderscheid willen maken tussen de economische ontwikkeling met en zonder financieel toezicht van het Koninkrijk, dan betekent dit dat bij vergelijking tussen de economische ontwikkeling van Aruba en die van de twee andere eilanden, we rekening moeten houden met het feit dat in de laatste tien jaar alle drie de eilanden aan datzelfde toezicht van het Koninkrijk onderworpen zijn geweest. Dit betekent dat het niet mogelijk is negatieve invloed toe te schrijven aan het toezicht van het Koninkrijk dat in dezelfde tijd ook voor een ander eiland gold, maar waar die invloed niet zichtbaar zou zijn. Dat laat ons met uitsluitend de periode 2010 – 2014 als de periode waarin Aruba geen toezicht van het Koninkrijk en de andere twee eilanden wel. Wat is er gebeurd in die specifieke periode? Curaçao maakte een sterk begin in 2011 en 2012, met een BBP-groei van respectievelijk 3% en 2,8%, om daarna af te zakken naar 2015, met bijna geen groei. Dat had natuurlijk bepaalde redenen. De economie leed onder de terugval in de olie-industrie en in de financiële dienstverlening, naast een toeristische sector die het redelijk deed maar niet te vergelijken was met dezelfde sector op Aruba. Na de coronacrisis kwam er een aanzienlijke opleving in het toerisme en de financiële dienstverlening, terwijl de oliesector dezelfde roemloze richting opging als die in Aruba.
We zullen hier niet in detail ingaan op de situatie in Sint-Maarten, vanwege ruimtegebrek en ook omdat het eiland een andere koers heeft gekend, met ongewone incidenten van grote invloed, zoals natuurrampen, o.a. orkaan Irma die in 2017 het eiland compleet verwoest achterliet. Daarna kwam net als bij de andere eilanden, de coronapandemie op bezoek. Er waren problemen tussen de overheid van het eiland en de Nederlandse regering, specifiek over de inzet van de hulpfondsen voor de wederopbouw. Maar men dient dit niet te verwarren met het financieel toezicht dat zich bezighoudt met de overheidsbegroting, wat het hoofddoel is van het toezicht op alle eilanden. Het adviescollege (Cft) was niet belast met het leiden van het herstel na de ramp.
Intussen maakte Aruba een eigen ontwikkeling door, met positieve en negatieve kanten. De raffinaderij ging in 2012 definitief dicht, hetgeen een terugval in het BBP veroorzaakte in dat jaar, maar met een snel herstel al vanaf 2013. In de jaren daarna, tot aan 2020 heeft Aruba een continue economische groei gekend, met als basis uitsluitend de toeristische sector, met in 2014 een eerste ingrijpen in het financieel beheer en vanaf 2015, in de vorm van de lokale wet, het toezicht van het Koninkrijk vanwege ondeugdelijk financieel beheer. Dit heeft echter nooit geleid tot enig commentaar of kritiek dat dit toezicht de economische ontwikkeling zou hebben belemmerd. Integendeel, het CAft heeft bij diverse gelegenheden kritiek geuit op het feit dat de regering niet eens toekwam aan de uitvoering van de eigen investeringsplannen, waarvoor de Staten al gelden in de begroting hadden goedgekeurd. Dus uit dat overheidsoptreden kwamen minder goede impulsen voort voor de economische groei dan eigenlijk mogelijk was; alle ontwikkeling kwam voort uit de privé investeringen.

We hebben niet de indruk dat in Curaçao het overheidsoptreden, of het ontbreken hiervan, van beslissende invloed is geweest. Officiële gegevens van CBS Curaçao geven aan dat het herstel na de coronacrisis goed was, alhoewel niet zo sterk als in Aruba. Het betrof vooral een sterke toename in het toerisme en de financiële dienstverlening, hetgeen zorgde voor een groei van 8,3% van het BBP in 2021, gevolgd door 12,2% in 2022; 6,7% in 2023 en 8,5% in 2024. Aruba maakte in die periode percentsgewijs een sterker herstel mee, maar moest ook terugkomen uit een dieper dal: in 2020 viel het BBP in Curaçao met 16,3% terug en in Aruba was dat een terugval van niet minder dan 26,6%.
Tenslotte, de cruciale vraag in deze kwestie: als de these is dat het toezicht van het Koninkrijk debet is aan een negatieve economische ontwikkeling van Curaçao (en Sint-Maarten), wat was dan de rol van datzelfde toezicht in Aruba, sinds 2015? Heeft dat ons geholpen, belemmerd of was het geen factor van belang voor onze economie? De indruk is dat men argumenten hanteert die niet relevant zijn, daar we niet zien hoe het toezicht van het Koninkrijk, dat we inmiddels al tien jaar hebben, bij ons geen belemmering was maar bij de andere eilanden schade heeft aangericht. Men moet echt betere argumenten zien te vinden dan dit...

Sabine de Groot wint rechtszaak tegen overheid Aruba

Gerecht gelast herstel arbeidsovereenkomst en volledige betaling

De Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba heeft op 3 september 2025 uitspraak gedaan in de zaak van Sabine Cornelia Antonia de Groot tegen het Land Aruba. De rechter oordeelde dat De Groot onterecht was ontslagen en moet worden hersteld in haar functie als hoofdcoördinator bij Enseñansa pa Empleo, met volledige salarisbetaling en aanvullende compensatie.

De Groot, alleenstaande moeder van twee kinderen, sloot begin 2025 een arbeidscontract met het Land Aruba voor twee jaar. Het contract voorzag in een bruto maandsalaris van Afl. 8.190 plus een toeslag van 25% en een telefoonvergoeding. Hoewel de overheid het contract nooit formeel ondertekende, begon De Groot op 1 februari 2025 met haar werkzaamheden na goedkeuring door het toenmalige kabinet Wever-Croes.

Op 31 juli 2025 ontving De Groot een brief waarin het huidige kabinet haar dienstverband per 30 augustus 2025 beëindigde. De overheid voerde aan dat er "geen wettelijke basis" meer was en verwees naar nieuwe politieke en financiële inzichten. Volgens de brief ontbrak financiële dekking en zou de vacature permanent worden opgeheven.

De Groot spande een kort geding aan, bijgestaan door advocaat D.G. Kock. Zij stelde dat het ontslag machtsmisbruik was en wees op positieve interne beoordelingen. Ook benadrukte zij haar persoonlijke situatie als alleenstaande moeder met een hypotheek. De overheid, vertegenwoordigd door advocaat M.L.J.P. Willems, betoogde dat er geen geldig contract bestond omdat de overheid niet had ondertekend en dat een nieuwe beleidsrichting het besluit rechtvaardigde.

Rechter A.J.J. van Rijen verwierp deze argumenten. Het feit dat De Groot daadwerkelijk werkte en salaris ontving, bevestigde volgens de rechtbank een geldige arbeidsovereenkomst. Het ontslag schond de beginselen van redelijkheid en billijkheid en werd aangemerkt als machtsmisbruik. De verwijzing naar financiële problemen was onvoldoende onderbouwd. De rechtbank hechtte bovendien waarde aan een publieke verontschuldiging van de HR-afdeling, die aangaf dat haar functioneren nooit ter discussie stond.

De uitspraak verplicht de overheid binnen vijf dagen De Groot volledig te herstellen in haar functie. Daarnaast moet het Land Aruba een dwangsom van 500 florin per dag betalen, met een maximum van 250.000 florin, voor elke dag



dat het niet aan het vonnis voldoet. Ook moet de overheid het volledige salaris vanaf 30 augustus 2025 en de proceskosten vergoeden: 225 florin voor de dagvaarding, 450 florin aan gerechtskosten en 1.000 florin voor advocaatkosten.

Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad, wat betekent dat het direct moet worden nageleefd, ongeacht een eventueel hoger beroep.

De uitspraak heeft juridische en politieke gevolgen. Zij bevestigt dat een nieuwe regering niet zomaar bestaande arbeidscontracten kan terugdraaien om politieke redenen. Het vonnis benadrukt dat de overheid zich moet houden aan dezelfde arbeidsrechtelijke normen als andere werkgevers en dat daadwerkelijke tewerkstelling bescherming biedt, zelfs bij een onvolledig formeel contract.

Met deze beslissing wordt een belangrijk precedent geschapen voor overheidsmedewerkers en tijdelijke krachten: politieke veranderingen vormen geen geldig excuus om arbeidsovereenkomsten te beëindigen.

ARUBAVANDAAG

Tijdelijke vergunning voor werkzoekenden zonder werkgever

Tijdens een persconferentie kondigde minister van Justitie, Integratie en Openbaar Vervoer Arthur Dowers (AVP) een nieuwe fase aan in het traject voor de versoepeling van de toelating van ongedocumenteerde personen. In deze fase kunnen ongedocumenteerden zonder werkgever een tijdelijke vergunning aanvragen om hun zoektocht naar werk te vergemakkelijken.



De regering van Aruba startte dit traject al eerder en constateerde dat vele werkzoekenden gebruikmaakten van de mogelijkheid om hun status te regelen. Meer dan drieduizend personen hebben zich inmiddels geregistreerd of zijn via dit proces de arbeidsmarkt binnengekomen.

Dowers legde uit dat er in Aruba een groep mensen is die geen werkgever heeft en ondanks pogingen er nog geen heeft gevonden. Met de tijdelijke vergunning wil de overheid deze groep een laatste kans bieden om legaal werk te vinden. Het doel is dat werkgevers eerder bereid zullen zijn om iemand met zo'n vergunning in dienst te nemen.

Aanvragen kunnen worden ingediend via het systeem van DIMAS. Belangstellenden moeten zich registreren, een afspraak maken en aan bepaalde voorwaarden voldoen. Het tijdelijke werkvergunningstraject geldt alleen voor mensen die vóór 1 juli 2025 Aruba zijn binnengekomen. De vergunning duurt één jaar en kost 1.265 florin, exclusief een borg die afhankelijk is van het continent van herkomst. De borgbedragen zijn onlangs verlaagd om de financiële drempel te verlichten.

Tijdens het aanvraagproces wordt gevraagd naar vaardigheden, ervaring en mogelijkheden van de aanvrager, zodat DIMAS een database kan opbouwen. Werkgevers die werknemers uit het buitenland willen aantrekken, kunnen daar vervolgens geschikte kandidaten vinden. Het ministerie werkt samen met de Dienst Arbeid en het bedrijfsleven om de inzetbaarheid van deze groep te bevorderen.

Dowers benadrukte dat deze vergunning niet bedoeld is als vrijbrief om zonder werkgever te werken, maar uitsluitend om een specifieke groep te helpen een vaste werkgever te vinden. Hij riep mensen op die zich nog niet in de eerste fase hebben geregistreerd om dit nu te doen, omdat na deze periode strengere controles volgen. Wie niet registreert, loopt het risico dat het later veel moeilijker wordt om in Aruba te blijven.

De minister kondigde aan dat de overheid de grenscontroles zal verscherpen en streng zal optreden tegen mensen die ongedocumenteerden helpen om binnen te komen of te blijven. Ook zal er meer voorlichting komen over de gevolgen van het faciliteren van illegale aanwezigheid. Personen of organisaties die bewust ongedocumenteerden helpen, kunnen juridische stappen en sancties verwachten.

Geïnteresseerden hebben tot het einde van het jaar de tijd om een aanvraag in te dienen. Na afloop van deze fase zullen de controles op werkgevers en andere groepen die ongedocumenteerden ondersteunen, aanzienlijk worden opgevoerd, aldus Dowers.

Wereld Toerisme Dag...

Om successen te vieren, of misschien ook...?

Vandaag (27 september) is het Wereldtoerisme Dag. Als het land dat wereldwijd het meest afhankelijk is van het toerisme komt het ons logisch voor hier aandacht aan te besteden. Enerzijds om in herinnering te brengen dat hetgeen dit eiland in de afgelopen drie decennia aan economische ontwikkeling heeft gekend zowel afgunst en ontzag heeft gewekt bij onze buren in de regio. Maar, de tegelijkertijd opkomende vraag is of we hierin niet te ver zijn gegaan en dat we, net als zoveel andere succesvolle toeristenbestemmingen uit het nabije verleden, mee gaan maken dat dit de eigen interne vijand nummer één wordt, met een niet meer te hanteren toeristenstroom.

Dit lijkt des te belangrijker in het licht van het feit dat de oproep tot een 'houdbaar toerisme' de kreet is geworden die overal ter wereld weerklinkt, in het bijzonder in de landen die al worstelen met een toerismesector die uit de hand loopt. We kunnen praktisch elke week berichten zien uit landen zoals Spanje, Nederland, Italië, Griekenland en nog heel wat andere die bezig zijn het 'overtoerisme' te bestrijden, zowel in verblijfstoeristen als die van het cruise-toerisme. In de genoemde landen is het niet alleen een kwestie van hun overheid die zich bewust is geworden van het probleem, maar veeleer van een bevolking die er schoon genoeg van heeft en de overheid ertoe dwingt actie te ondernemen, met de uitdrukkelijke bedoeling om uit te komen bij de wens van een 'houdbaar toerisme'. Geen enkel land heeft als doelstelling de toeristische sector kapot te maken, maar men is zich bewust van het feit dat het niet beperken van de stroom tot hanteerbare proporties zal leiden tot schade van binnenuit. De toerist zelf begint het beu te worden om geld uit te geven in een plaats die vol loopt met toeristen en waar men in plaats van goede service in de rij mag gaan staan.

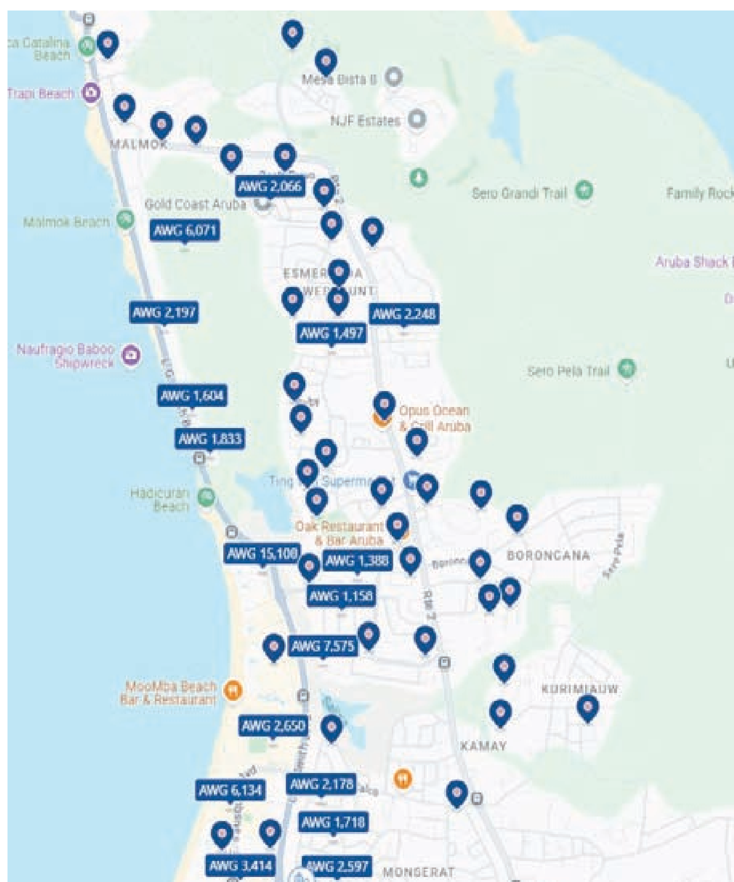
En in Aruba, wat doen wij, of beter gezegd: wat wordt er in onze naam gedaan? De hoge kaders binnen de sector zijn er snel bij geweest om zich aan te passen aan de genoemde modekreten die in het buitenland circuleren, zoals 'houdbaar toerisme', naast andere varianten op het thema 'houdbare ontwikkeling' die niet ontbreken. Dat lijkt een goede eerste stap, maar wat gebeurt daarna? Zien we enige maatregel om de toeristenstroom te temperen? Nee, we kunnen voorlopig geen bezorgdheid ontwaren over de huidige toestroom van zeker 1,2 miljoen verblijfstoeristen per jaar. Bij uitzondering heeft de belangenorganisatie van de sector zelf een voorzichtige waarschuwing gegeven met betrekking tot de daling in de bezettingsgraad in de hotelsector, voortgebracht door de nieuwe deelnemers op deze markt en een niet groeiende vraag van toeristen die in hotels willen verblijven. En met de meest recente gebeurtenissen in onze belangrijkste markt, de Verenigde Staten, is het niet zo moeilijk te voorzien dat er moeilijke tijden op komst kunnen zijn.

Uiteraard kan men nu argumenteren dat de 'Airbnb' sector nog stevig aan het groeien is en dat dit garandeert dat in het algemeen er nog geen reden tot bezorgdheid hoeft te zijn. Dat lijkt nu wel zo, maar het gevaar zit in een overheid die niet voortvarend genoeg optreedt om deze sector te reguleren, met het gevolg dat deze wildgroei op den duur het gevaar van binnenuit vertegenwoordigt, waarbij degenen die bekend zijn bij de autoriteiten het volle pond moeten betalen terwijl de rest een gratis rit krijgt. We zijn geen voorstander van een overheid die de economische ontwikkeling in de weg zit met onnodige regelgeving, maar een overheid die niet de verantwoordelijkheid neemt om het economische proces daar waar nodig bij te sturen, wordt op den duur een hindernis voor een gezonde economische ontwikkeling.

Bovendien, als we uit wat we horen en lezen kunnen concluderen dat alle politieke krachten voorstander zijn van de modekreet van het moment, namelijk die van het 'houdbaar toerisme', dan moet de volgende vraag zijn: wat zien we tot nu toe aan actie op dit gebied? Het antwoord: simpelweg niets. Dit geldt niet alleen voor de maatregelen binnen de sector zelf, maar ook ten aanzien van de andere activiteiten die verbonden zijn aan de toeristische sector, die van grote invloed zijn op onze natuur en infrastructuur. En wat zien we daar dan? Dat de enige acties van buiten de overheid komen, zoals bijvoorbeeld in rechtszaken tegen overontwikkeling in gebieden die een strikte bescherming zouden moeten krijgen van diezelfde overheid maar die dit niet krijgen, zoals in het geval van 'Isla di Oro' middenin het enige mangrovebos dat nog over is, dat al decennialang de noodzakelijke bescherming ontbeert omdat de overheid alleen oog heeft voor meer inkomsten uit nog meer toerisme. We kunnen ook zien hoe de ongebreidelde groei van woningen, die in gebruik worden genomen om toeristen onderdak te bieden en daardoor niet meer beschikbaar zijn voor de gewone burger, met daarbovenop nog het ontbreken van een volkswoningbeleid, ervoor zorgt dat het de eigen bevolking is die wordt verondersteld de zegeningen van het toerisme te vieren, in feite de negatieve gevolgen van deze excessieve ontwikkeling moet dragen. En dan hebben we het nog niet eens in detail gehad over de negatieve effecten op onze infrastructuur die al langere tijd signalen van overbelasting afgeeft en die de individuele burger niet kan oplossen, daarom bestaat er iets dat 'de overheid' heet. En als klap op de vuurpijl is nog meer groei in toeristenaccommodatie op komst, met als gevolg nog meer druk op onder meer de woningmarkt. En wat is hierop het antwoord? Het excuus: "We zijn bezig," het aloude antwoord van een overheid die niet weet waar men mee bezig is. De ergste reactie die we altijd kunnen verwachten is die van: "Die mensen zijn allemaal tegen het toerisme." Daar is niets van waar, de grootste dreiging voor het toerisme komt van binnenuit. Dat zou nu het enige zinnige punt van discussie moeten zijn.

Aruba kampt met dringende noodzaak voor regulering van vakantieverhuur

De sector voor korte vakantieverhuur – bekend als vacation rentals of Airbnb – groeit in Aruba al jaren explosief, maar blijft grotendeels ongereguleerd. Volgens de Aruba Hotel and Tourism Association (AHATA) is de situatie inmiddels zo urgent dat directe overheidsmaatregelen onvermijdelijk zijn. Uit cijfers van AHATA en parlementariër Dangui Oduber (MEP) blijkt dat er momenteel bijna 4.000 vakantieverhuureenheden op Aruba zijn en dat meer dan 30 procent van de toeristen kiest voor een verblijf buiten hotels.



Explosieve groei buiten hotels

Tussen 2018 en 2024 steeg het aantal overnachtingen via Airbnb met 71 procent, terwijl hotelovernachtingen met 2 procent daalden en timeshareverblijven slechts met 13 procent toenamen. Hoewel het totale toerisme op het eiland groeide en er nieuwe hotels werden gebouwd, bleef het aantal hotelovernachtingen gelijk. Dit wijst erop dat steeds meer bezoekers kiezen voor particuliere accommodaties in plaats van traditionele hotels.

Geen registratie, geen toezicht

Aruba kent momenteel geen verplicht registratiesysteem of duidelijke regels voor vakantieverhuur. Hierdoor is het vrijwel onmogelijk betrouwbare gegevens te verzamelen en kan de overheid geen effectief toezicht houden. AHATA wijst erop dat veel eigenaren van Airbnb's hun fiscale verplichtingen – zoals toeristenbelasting – niet nakomen, waardoor een aanzienlijk deel van de inkomsten uit deze sector niet bijdraagt aan de Arubaanse economie.

Druk op woningmarkt en inwoners

De gevolgen reiken verder dan de toeristische sector. De lokale woningmarkt staat al jaren onder druk: betaalbare huizen en huurwoningen zijn schaars. Jongvolwassenen die een eigen huis of terrein willen kopen, vinden nauwelijks opties. Veel beschikbare woningen worden opgekocht door buitenlandse investeerders en vervolgens als vakantieverhuur aangeboden, wat de prijzen voor de lokale bevolking verder opdrijft. Daardoor blijven veel Arubanen, vooral jongeren, verstoken van de kans op een eigen woning of een fatsoenlijk huurhuis.

Risico's voor toeristen en inwoners

Het gebrek aan regelgeving brengt ook veiligheidsrisico's met zich mee. In de Verenigde Staten werden begin 2024 twee mannen aangeklaagd voor een grootschalige Airbnb-fraude met 10.000 boekingen en 8,5 miljoen dollar aan schade. Hoewel er op Aruba nog geen vergelijkbare gevallen bekend zijn, waarschuwt AHATA dat de afwezigheid van toezicht en registratie ook hier de deur kan openen voor oplichting en andere criminele praktijken.

Politieke initiatieven en stilstand

Parlementariër Dangui Oduber benadrukt al jaren de noodzaak van regulering en heeft de voorzitter van de toerismecommissie, Jennifer Arends-Reyes, gevraagd om minister van Toerisme Wendrick Cicilia bijeen te roepen voor overleg. Oduber wijst erop dat tijdens de vorige regering al een wetsvoorstel was opgesteld om een gelijk speelveld te creëren. Het voorstel, ontwikkeld samen met de sector, voorziet in verplichte registratie, een jaarlijkse vergunningstarief, digitale aanvraagprocedures en controles op hygiëne en veiligheid, onder toezicht van de nieuw op te richten Aruba Quality Hospitality Authority. Volgens Oduber lag de wet in 2024 klaar voor behandeling in het parlement, maar sindsdien is er geen voortgang geboekt en heeft het huidige ministerie niet gereageerd op vragen hierover.

Oproep tot spoedige actie

Zonder regulering blijft de woningnood toenemen en stijgen de prijzen, terwijl de kloof tussen toeristische winsten en de belangen van de Arubaanse bevolking groter wordt. Het uitblijven van maatregelen voedt frustratie en een groeiende vijandigheid tegenover toerisme in het algemeen, iets wat al zichtbaar is in activistische acties op het eiland.

AHATA en Oduber dringen daarom aan op snelle invoering van de wetgeving om een eerlijke markt te waarborgen, zowel voor hotels als voor particuliere aanbieders, en om de belangen van inwoners te beschermen. Het is volgens hen essentieel dat de overheid zowel de economische pijler van het toerisme als de rechten en het welzijn van de bevolking veiligstelt. Alleen met duidelijke regels en handhaving kan Aruba de balans vinden tussen een bloeiende toeristische sector en een leefbare samenleving voor zijn burgers.

Venezolaanse dreiging voor de ABC-eilanden niet te onderschatten

De nieuwe commandant van de Koninklijke Marine in het Caribisch gebied, Harold Liebregs, heeft in lokale en internationale media gewaarschuwd dat Venezuela een serieuze bedreiging vormt voor de ABC-eilanden (Aruba, Bonaire en Curaçao).

Volgens Liebregs zou Venezuela met beperkte inspanning controle over de eilanden kunnen krijgen. Deze waarschuwing klinkt dramatisch, maar hij benadrukt dat terwijl de wereldpolitiek en de media hun aandacht vooral richten op Rusland en de oorlog in Oekraïne, het gevaar in het eigen Caribisch gebied directer en acuter is.

Huidige defensiesituatie

Liebregs stelt dat de Koninklijke Marine in staat is de eilanden te verdedigen, maar geeft tegelijk toe dat een grootschalige aanval "problematisch" zou zijn. Dat roept de vraag op of er wel voldoende middelen, troepen en voorraden aanwezig zijn om stand te houden in een crisissituatie. De afhankelijkheid van diplomatie in plaats van militaire slagkracht baart zorgen.

Politieke focus elders

Terwijl Nederland en de Europese Unie hun aandacht en middelen voornamelijk richten op Rusland, dreigt het gevaar vanuit Venezuela onderbelicht te blijven. Venezuela kampt met politieke instabiliteit, groeiende militaire ambities en emotionele retoriek richting de ABC-eilanden. Volgens Liebregs is dit geen situatie om te negeren; een gebrek aan een krachtige en urgente reactie kan ertoe leiden dat Nederland te laat in actie komt.

Noodzaak tot versterking

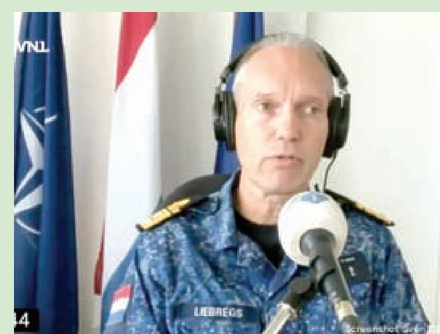
Deskundigen en commentatoren pleiten voor een versterking van de defensie op de ABC-eilanden. Dit zou meer marineschepen, intensievere luchtpatrouilles en beter materieel inhouden, evenals strategische maatregelen om Aruba, Bonaire en Curaçao beter te beschermen. Diplomatie blijft belangrijk: een open dialoog met Venezuela is wenselijk, maar het moet duidelijk zijn dat agressieve retoriek niet onbeantwoord blijft. Ontkenning of onderschatting van het probleem moet volgens Liebregs stoppen.

Rol en verantwoordelijkheid van het Koninkrijk

Nederland heeft volgens de grondwettelijke structuur van het Koninkrijk de verantwoordelijkheid voor buitenlandse betrekkingen en defensie van alle vier landen binnen het Koninkrijk der Nederlanden. Dit betekent dat Den Haag ook direct verantwoordelijk is voor de veiligheid en belangen van het Caribische deel van het Koninkrijk. Bewustwording bij burgers, media en politici in Nederland is daarom cruciaal: defensie is niet alleen een Europese aangelegenheid.

Oproep tot meer samenwerking en investeringen

Er wordt aangedrongen op meer investeringen in de krijgsmacht en samenwerking met bondgenoten,



niet alleen op de gebruikelijke locaties, maar ook in lokale kazernes en in nauwere samenwerking met Caribische veiligheidsdiensten. Gezamenlijke oefeningen met bondgenoten moeten worden uitgebreid om de paraatheid te vergroten.

De situatie in Venezuela verslechtert ondertussen verder, mede door recente controversiële acties van de Verenigde Staten die de spanningen in de regio doen oplopen. Volgens Liebregs maakt dit de noodzaak om de mogelijke dreiging vanuit Venezuela serieus te nemen en de defensiecapaciteit in het Caribisch gebied te versterken alleen maar urgenter.

Cft:

“Curaçao heeft de hoogste zorguitgaven in de regio”



(CuraçaoChronicle) – De uitgaven van Curaçao aan gezondheidszorg zijn relatief hoog. In 2023 bedroegen deze uitgaven ongeveer 14,7 procent van het bbp, aanzienlijk meer dan bijvoorbeeld Aruba (8,7%) of Sint Maarten (6,5%). Dit brengt andere beleidsterreinen in het gedrang en leidt tot hoge belasting- en premielasten.

Volgens onderzoek van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS) zorgt de vergrijzing van de bevolking bovendien voor extra druk op het zorgstelsel. Verwacht wordt dat een oplossing voor de financiële problemen van het Curaçao Medical Center (CMC) eveneens extra kosten met zich mee zal brengen. Daarom moet Curaçao keuzes maken. Nu maatregelen nemen om de efficiëntie in de zorg te vergroten kan toekomstige pijn verzachten.
Volgens het Internationaal Monetair Fonds (IMF) geeft Curaçao per hoofd van de bevolking twintig keer zoveel uit aan laboratoriumdiensten als het Caribisch gemiddelde. Er is sprake van overcapaciteit in deze sector, een probleem dat zich ook in andere delen van de zorg voordoet. Gemiddeld worden op Curaçao 20 recepten per persoon uitgeschreven, vergeleken met 14 in Aruba en 12 in Nederland. Daarnaast wordt vaak gebruikgemaakt van dure merkgeneesmiddelen. Veel mensen maken gebruik van (dure) spoedeisende hulp, terwijl de huisarts hen had kunnen behandelen.

Maatregelen

Curaçao kan maatregelen nemen om de zorg betaalbaarder te maken. Er zijn al tal van analyses uitgevoerd; nu is het tijd om deze uit te voeren. De afgelopen jaren zijn er te weinig hervormingen daadwerkelijk doorgevoerd.

Zoals aanbevolen in het Landspakket kan versterking van de eerstelijnszorg de druk op specialisten en ziekenhuizen verminderen. Strengere verwijsregels en een wijkgerichte aanpak zijn daarbij van groot belang. Het CMC geeft aan dat een sterkere poortwachtersfunctie van huisartsen de druk op de spoedeisende hulp kan verlichten en kan voorkomen dat mensen met eenvoudige klachten onnodig dure zorg ontvangen. Samenwerking binnen de hele zorgketen is hierbij cruciaal.

Het IMF stelt dat de farmaceutische kosten kunnen worden verlaagd door vaker over te stappen van dure merkmedicatie naar goedkopere generieke middelen. Het land probeert dit al sinds 2019, maar tot nu toe zonder succes. Ook een herziening van het basiszorgpakket kan bijdragen aan kostenverlaging.

Voorkomen is beter dan genezen. Meer inzet op preventieve zorg en het bevorderen van een gezonde leefstijl kan de zorgkosten verder terugdringen. Met het oog op de vergrijzing is het des te belangrijker dat mensen gezond ouder worden.

Op dit moment zijn er in het zorgstelsel nauwelijks financiële prikkels. Dat maakt de zorg weliswaar toegankelijk, maar betekent ook dat er geen rem staat op het zorggebruik. Het IMF adviseert dat een verhoging van eigen bijdragen voor mensen die dat kunnen betalen kan helpen het zorggebruik te matigen.

De financiële situatie van het CMC is momenteel nog niet stabiel. Het Cft dringt er bij Curaçao op aan de oplossing voor het CMC zo snel mogelijk te formaliseren en de (extra) kosten inzichtelijk te maken.

Het Cft benadrukt dat deze maatregelen zullen bijdragen aan het versterken van de financiële gezondheid van zowel de zorgsector als het land zelf.

Geen nieuwe voorzitter benoemd bij CBCS, verduidelijkt minister van Financiën St. Maarten

(CuraçaoChronicle) – Ondanks berichten in lokale media is er geen nieuwe voorzitter benoemd bij de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (CBCS). De minister van Financiën van St. Maarten, Marinka Gumbs, bevestigde tijdens een vragenuur in het parlement dat er slechts sprake is van een voorwaardelijke voordracht. Deze wordt pas van kracht wanneer beide landen formeel instemmen en de kandidaat de officiële screeningsprocedure zonder bezwaar doorstaat.



Vorige week ontstond verwarring toen verschillende media meldden dat advocaat Jairo Bloem al door de Raad van Ministers van St. Maarten was benoemd tot voorzitter van de Raad van Commissarissen van de CBCS.

Voormalig minister van Financiën en huidig parlementslid Ardwell Irion (National Alliance) bestempelde de ontwikkeling als een “illegale benoeming” die de onafhankelijkheid van de Centrale Bank zou kunnen ondermijnen.

Wettelijke procedure niet gevolgd

Volgens het statuut van de CBCS kan een voorzitter alleen worden benoemd op gezamenlijke voordracht van de ministers van Financiën van Curaçao en St. Maarten, gevolgd door een formeel landsbesluit. De Bank zelf nam afstand van de berichtgeving en benadrukte dat het voordrachtsproces nog gaande is.
“De Raad van Commissarissen is niet betrokken geweest bij enige beslissing van de aard die in de media is beschreven,” aldus de CBCS in een verklaring.

Minister Gumbs herhaalde in het parlement dat er geen officiële benoeming heeft plaatsgevonden. “Dit is een voorwaardelijke voordracht die pas ingaat zodra aan alle vereisten is voldaan. Tot die tijd is er geen voorzitter benoemd,” benadrukte zij.

Voortdurende vacatures

De controverse wijst op een dieper probleem: de CBCS zit al meer dan vier jaar zonder officieel benoemde voorzitter, terwijl ook andere belangrijke benoemingen zijn vertraagd.

Gumbs wees erop dat St. Maarten nog steeds ondervertegenwoordigd is in de Raad van Commissarissen en riep het parlement op de nodige benoemingen te versnellen, maar benadrukte dat dit strikt binnen het wettelijk kader moet gebeuren.

Irion ziet de situatie echter als onderdeel van een breder bestuursprobleem. “Door de juiste procedures te omzeilen, wordt het vertrouwen in onze financiële instellingen in gevaar gebracht,” waarschuwde hij, waarbij hij duidelijkheid eiste over de vraag waarom eerdere voordrachten nog niet tot een formeel besluit hebben geleid.

Bopec-verkoop in laatste fase terwijl Curoil Bonaire overname nadert



(CuraçaoChronicle) – De verkoop van de voormalige Bopec-olieterminal bevindt zich in de eindfase. Verwacht wordt dat Curoil Bonaire de overname uiterlijk eind oktober 2025 afrondt.

Op 2 juni ondertekende Curoil Bonaire de koopovereenkomst voor de overname van de Bopec-faciliteiten. Sindsdien werkt het bedrijf intensief samen met de door de rechtbank benoemde curator, mr. C.M. van Liere, en het Openbaar Lichaam Bonaire (OLB) om te voldoen aan alle voorwaarden voor een soepele overdracht van de terminal.

Alle betrokken partijen omschrijven het proces als constructief en coöperatief. Gezien de omvang en complexiteit van de transactie is afgesproken enkele extra weken te nemen om de details te finaliseren. Het doel is de deal uiterlijk 31 oktober 2025 af te ronden.

Curoil Bonaire, de curator en het OLB benadrukken hun gezamenlijke vastberadenheid om de overname op verantwoorde en snelle wijze te voltooien, zodat de transactie ten goede komt aan alle belanghebbenden.

De Bopec-terminal, ooit een belangrijk opslag- en overslagpunt voor olieproducten op Bonaire, is de afgelopen jaren inactief geweest na financiële problemen en faillissementsprocedures. De overname door Curoil Bonaire wordt gezien als een cruciale stap om de energiezekerheid van het eiland te waarborgen en de strategische faciliteit nieuw leven in te blazen.